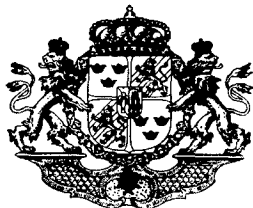

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Arkivexemplar

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1920

AV

KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1921

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

212049

INLEDNING

TILL

**Sinnessjukvården i riket / Kungl. Medicinalstyrelsen. – Stockholm, 1913-1941. - (Sveriges officiella statistik).
Täckningsår: 1911-1939.
1911-1939 med innehållsförteckning på franska. - 1914-1920 med fransk parallelltitel: Soins médicaux aux aliénés en Suède, 1921-1939: Soins médicaux aux aliénés en Suède.**

Föregångare:

Bidrag till Sveriges officiella statistik. K, Hälso- och sjukvården. 2, Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : Norstedt, 1862-1910.

Täckningsår: 1861-1910.

Överstyrelsens över hospitalen underdåniga berättelse för år ... ersattes 1903 av Medicinalstyrelsens underdåniga berättelse angående sinnessjukvården i riket året 1901

Överstyrelsen över hospitalen ersattes 1902 av Medicinalstyrelsen.

Efterföljare:

Ingår fr.o.m. 1940 i:

Allmän hälso- och sjukvård / Socialstyrelsen. – Stockholm, 1913-1982. - (Sveriges officiella statistik).

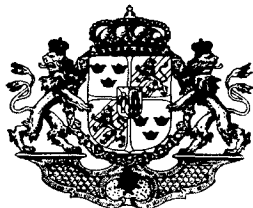
Täckningsår: 1911-1979.

Sinnessjukvården i riket. År 1920. – (Sveriges officiella statistik).
Digitaliserad av Statistiska centralbyrån (SCB) 2011.

SVERIGES OFFICIELLA STATISTIK

HÄLSO- OCH SJUKVÅRD

Arkivexemplar

SINNESSJUKVÅRDEN I RIKET

ÅR

1920

AV

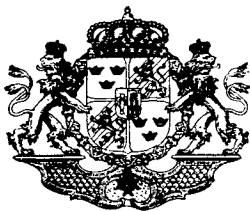
KUNGL. MEDICINALSTYRELSEN

STOCKHOLM 1921

KUNGL. BOKTRYCKERIET. P. A. NORSTEDT & SÖNER

212049

STATISTIQUE OFFICIELLE DE LA SUÈDE

SOINS MÉDICALES AUX
ALIÉNÉS EN SUÈDE

EN

1920

PAR

LÉ CONSEIL SUPÉRIEUR
DE L'ADMINISTRATION MÉDICALE DE L'ÉTAT

STATISTISKA CENTRALBYRÅEN
BIBLIOTEK:
STOCKHOLM 27

Innehållsförteckning.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård	sid. 3.
II. Anstalter för sinnessjuka	» 5.
a) Statens hospital och asyler	» 5.
1. Byggnader	» 5.
2. Utrymme	» 7.
3. Mathållning och utspisning	» 8.
4. Befattningshavare	» 8.
5. De sjukas sysselsättning och förströelser	» 9.
6. Sjukvård	» 9.
b) Landstingens och kommunala upptagningsanstalter	» 12.
c) Enskilda anstalter och sjukhem	» 13.
III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket	» 15.
Skyddsföreningen för sinnessjuka	» 15.
Kurator för de sinnessjuka	» 16.

I. Tabeller.

Tab. 1. Sammanställning av uppgifterna från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående intagna och avförda samt den 31 december befintliga patienter	sid. 18
» 2. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade, döda samt vid årets slut befintliga, med fördelning efter de särskilda sjukdomsformerna	» 19.
» 3. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade och döda, med fördelning efter kön och ålder	» 20.
» 4. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, fördelade efter civilstånd, sjukdomens bestånd före intagningen samt antal förutgångna anfall	» 20.
» 5. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter sjukdomens form och efter ålder vid sjukdomens utbrott	» 21.
» 6. Översikt över de orsaker, under vilkas inflytelser sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos under året intagna	» 22.
» 7. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter stånd och yrke	» 23.
» 8 a. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka den 31 december befintliga med fördelning efter hemort	» 24.
» 8 b. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, med fördelning efter hemort	» 25.
» 9. Översikt över tillfriskningsprocenten bland de under de senaste 10 åren å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna	» 25.
» 10. Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka tillfrisknade	» 26.

Tab. 11.	Översikt över dödsorsaker bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna	sid. 27.
› 12.	Översikt över tillfälliga sjukdomar bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka vårdade	› 28.
› 13.	Kriminalpatienter å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka	› 29.
	A. Underhållsdagar samt vid årets slut befintliga.	
	B. Å samtliga anstalter under året intagna och avförda.	
› 14.	Översikt över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna och avlidna, av dementia paralytica lidande	› 30.
› 15.	Sammanställning av uppgifter från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående antal sjukplatser, underhållsdagar och medeltal vårdade i de olika betalningsklasserna samt utspisnings- och totalkostnaden	› 31.
› 16.	Översikt över de vid offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka i och för den egentliga sjukvården anställda befattningshavare	› 32.
› 17.	Totalkostnad samt på statsverket belöpande kostnad för hospitalens drift	› 33.
› 18.	Utgifter av anslaget till hospitals underhåll	› 34.
› 19.	Sammandrag av hospitalens förvaltning	› 36.
› 20.	Redogörelse över hospitalen tillhöriga fonder	› 37.
› 21.	Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket	› 38.

Table des matières.

I.	Mesures d'une certaine importance décrétées par le Gouvernement et la Diète, page	3.
II.	Etablissements d'aliénés	› 5.
	a) Hôpitaux d'aliénés et Asyls de l'Etat	› 5.
	1. Edifices	› 5.
	2. Espace	› 7.
	3. Nourriture	› 8.
	4. Employés	› 8.
	5. Occupation et récréation des malades	› 9.
	6. Soins aux malades	› 9.
	b) Etablissements de refuge des Conseils généraux et ceux de certaines Communes	› 12.
	c) Etablissements privés et maisons de santé	› 13.
III.	Nombre des personnes en Suède atteintes d'aliénation mentale et d'idiotisme	› 15.
	La Société protectrice des aliénés	› 15.
	La curatrice des aliénés	› 16.

I. Tableaux. (Note. m. = hommes; kv. = femmes; sa = somme.)

Tabl. 1. Rapport des hôpitaux publics indépendants d'aliénés des malades admis, renvoyés et restants le 31 décembre	page 18.
<i>Col. 1.</i> Hôpitaux, asyles ou refuges d'aliénés. <i>Col. 2.</i> Malades admis, les aliénés transférés des autres hôpitaux publics indépendents non compris. <i>Col. 3.</i> Malades admis, non soignés à d'autres hôpitaux publics indépendents d'aliénés. <i>Col. 4.</i> Transferts des autres hôpitaux publics indépendents d'aliénés. <i>Col. 5—10.</i> Renvoyés: <i>Col. 5.</i> guéris; <i>Col. 6.</i> en état amélioré; <i>Col. 7.</i> non guéris; <i>Col. 8.</i> à d'autres hôpitaux d'aliénés de l'État; <i>Col. 9.</i> Décédés; <i>Col. 10.</i> non malades à l'admission. <i>Col. 11.</i> Malades restants le 31 déc. <i>Col. 12.</i> Nombre d'expectants le 31 déc.	
2. Aperçu des malades admis, guéris, décédés et restants à la fin de l'année aux dits hôpitaux, distribués après les formes de la maladie	19.
<i>Col. 2, 3.</i> Voir Tabl. 1, col. 2 et 3. <i>Col. 4.</i> Guéris. <i>Col. 5.</i> Décédés. <i>Col. 6.</i> Restants le 31 déc.	
3. Aperçu des malades admis, guéris et décédés aux dits hôpitaux, distribués après le sexe et l'âge	20.
<i>Col. 1.</i> Voir Tabl. 2, col. 2—5. <i>Col. 13.</i> Inconnu. <i>Col. 14.</i> Total. <i>Col. 15.</i> Totaux. — <i>Alinéa 1.</i> De 15 jusqu'à 20 ans. <i>Alinéa 2.</i> Voir Tabl. 1, col. 2.	
4. Aperçu des malades admis aux dits hôpitaux, placés après l'état civil, la durée de la maladie avant l'admission à l'hôpital et le nombre des crises antérieures	20.
<i>Alinéas 4 et 5.</i> Excl. les imbeciles et les idiots, ainsi que ceux, qui n'étaient pas malades à l'admission; voir aussi Tabl. 1, col. 2, et 3. resp.	
5. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, placés après la forme de la maladie et après l'âge à l'éclat de la maladie	21.
<i>Col. 12.</i> Au-dessus de 70 ans. <i>Col. 13—15.</i> Voir Tabl. 3, col. 13—15.	
6. Aperçu des causes de la maladie sous lesquelles elle pourrait avoir son origine	22.
<i>Col. 1.</i> Causes. <i>Col. 2, 3.</i> Voir Tabl. 1, col. 2, 3. — Distribution par sexe.	
7. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, placés après la position sociale et la profession	23.
<i>Col. 1.</i> I. Agriculture, pêche, etc. — II. Industrie et métiers. — III. Commerce et communication. — IV. Fonctions et, emplois publics ainsi que lettres. — V. Autres. — VI. Métiers non fixes ou inconnus.	
8 a. Aperçu des malades restants le 31 décembre aux dits hôpitaux, placés après le lieu d'origine	24.
<i>Col. 2.</i> Campagne. <i>Col. 3.</i> Villes. <i>Col. 4.</i> Total. <i>Col. 5.</i> Malades soignés sur 100 000 de la population moyenne.	
8 b. Aperçu des malades admis pour la 1 ^{re} fois aux dits hôpitaux, placés après le lieu d'origine	25.
<i>Col. 2.</i> Campagne. <i>Col. 3.</i> Villes. <i>Col. 4.</i> Total. <i>Col. 5.</i> Malades admis sur 100 000 de la population moyenne.	
9. Le pourcentage des guéris parmi les malades admis aux dits hôpitaux pendant ces 10 années dernières	25.
<i>Col. 1.</i> Numéro de l'année d'admission. <i>Col. 2.</i> Année. <i>Col. 3.</i> Admis, les aliénés transférés des autres hôpitaux non compris. <i>Col. 4.</i> Ceux, qui lors de l'admission sont à compter comme incurables. <i>Col. 5.</i> Guéris pendant une de ces 10 années. <i>Col. 6.</i> Pourcent de guérisons des admis compris dans la col. 3. <i>Col. 7.</i> Idem, déduction faite de ceux compris dans la col. 4.	
10. Aperçu des malades guéris aux dits hôpitaux	26.
<i>Col. 2—6.</i> Séjour à l'hôpital. <i>Col. 7—12.</i> Durée de la maladie a partir de son début. <i>Col. 13.</i> Inconnu. <i>Col. 14.</i> Total, hommes et femmes. <i>Col. 15.</i> Totaux.	
11. Aperçu des causes de décès des malades admis aux dits hôpitaux	27.

Tabl. 12.	Aperçu des maladies occasionnelles parmi les malades soignés aux dits hôpitaux	page 28.
› 13.	Malades criminels aux dits hôpitaux	› 29.
	A. Nombre de jours d'entretien ainsi que le nombre des malades restant à la fin de l'année. Col. 2. Jours d'entretien. Col. 3. Moyennes des soignés par jour. Col. 4. Restants le 31 déc. H., F., Total.	
	B. Admis et renvoyés dans toutes les institutions pendant l'année. Col. 2. Comptés comme fous. Col. 3. Prisonniers aux travaux forcés. Col. 4. Prévenus. Col. 5. Cas d'observation.	
› 14.	Aperçu des malades admis aux dits hôpitaux et décédés souffrant de démence paralytique	› 30.
	Col. 1—3. Admis: Col. 1. Voir Tabl. 7, col. 1. Col. 2. Exerçant un métier. Col. 3. Membres de famille. Col. 4—10. Décédés: Col. 4. Age lors du décès. Col. 5—10. Durée de la maladie à partir de son éclat. — Admis: Etat civil; lieu de domicile; cause probable de la maladie	
› 15.	Rapport des dits hôpitaux sur le nombre des lits, des jours d'entretien, le nombre moyen des malades soignés dans les diverses classes de payment, frais d'entretien et dépenses totales	› 31.
	Col. 2. Nombre des lits à la fin de l'année: aux hôpitaux de l'Etat, aux refuges des Conseils généraux et chez les communes. Col. 3. Jours d'entretien sur idem. Col. 4. Moyennes des soignés sur idem. Col. 5. Dépenses pour la nourriture des malades: totales, par jour d'entretien. Col. 6. Dépenses totales pour les soins aux malades: dépense totale, dépense moyenne par malade et jour, dépense par malade et an.	
› 16.	Aperçu des employés pour le service hospitalier proprement dit dans ces hôpitaux	› 32.
	Col. 2. Médecins. Col. 3. Personnel de surveillance. Col. 4. Gardes-malades. Col. 5. Le nombre moyen des places occupées. Col. 6. Nombre des malades gardés par chaque infirmier.	
› 17.	Total des dépenses et les dépenses, qui sont à rejeter sur le Trésor public pour l'exploitation des hôpitaux	› 33.
› 18.	Dépenses de l'allocation à l'entretien des hôpitaux	› 34.
› 19.	Resumé de l'administration des hôpitaux	› 36.
› 20.	Specification concernant des dotations des hôpitaux	› 37.
› 21.	Relevé des rapports du clergé et les Commissions municipales de santé concernant les aliénés et les hébétés en Suède	› 38.

Till

Herr Statsrådet och Chefen för Kungl. Socialdepartementet

Kungl. medicinalstyrelsen får härmed jämlikt 13 § uti den för styrelsen gällande instruktion överlämna berättelse angående *sinnessjukvården* i riket för år 1920. Till en början lämnar styrelsen en översikt över de av Kungl. Maj:t och riksdagen härutinnan beslutade viktigare åtgärder. Berättelsen omfattar därefter redogörelse för statens hospital och asylor, landstingens och kommunala upptagningsanstalter för sinnessjuka samt enskilda anstalter och sjukhem. Vidare meddelas en redogörelse över antalet i riket befintliga sinnessjuka och sinnesslöa samt för skyddsföreningen för sinnessjuka. Slutligen lämnas ett meddelande angående kurators för de sinnessjuka verksamhet. Berättelsen åtföljes dels av tabellariska översikter angående sjukvården å anstalter och därmed sammanhängande förhållanden samt rörande inkomster och utgifter för hospitalens underhåll, dels av sammandrag av 1920 års redovisning över till hospitalsväsendet anslagna medel ävensom av kyrkoherdarnas uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa. De tabellariska översikterna angående sjukvården omfatta även verksamheten vid vissa större

landsting eller kommuner tillhörande upptagningsanstalter, nämligen länsavdelningarna vid rikets hospital, sjukhuset vid Långbro samt upptagningsanstalterna vid Ulvsunda, i Hälsingborg och i Norrköping.

B. BUHRE.

F. VON DARDEL.

G. ELANDER.

Karl Leijer.

Stockholm den 30 november 1921.

I. Av Kungl. Maj:t och riksdag beslutade viktigare åtgärder för sinnessjukas vård.

Genom brev den 19 mars 1920 har Kungl. Maj:t förordnat, att ersättningen för de sjukas vård vid den inom Korsberga socken anordnade kolonien för vård i enskilda hem av sinnessjuka, tillhörande Växjö hospital, finge för tiden från och med den 1 januari 1920 utgå med ett till *högst två kronor för sjuk och dag förhöjt belopp*.

Genom brev den 16 april 1920 har Kungl. Maj:t bemyndigat medicinalstyrelsen att med av Kalmar läns norra och södra landsting utsedda personer träffa överenskommelse om att vid Kalmar läns landstings upptagningsanstalt för sinnessjuka vid Västerviks hospital *bereda plats för ytterligare två manliga patienter*.

Genom civildepartementets ämbetsskrivelse den 30 april 1920 har medgivits, att vid enskilda anstalten Hälledal i Finja socken platsantalet för på en gång vårdade sinnessjuka finge på vissa villkor *ökas från 15 till högst 17*.

Genom brev den 9 juli 1920 har Kungl. Maj:t för uppförande av Strängnäs hospital på *tilläggsstat för år 1920 anvisat ett reservationsanslag av 1 391 000 kr*.

Genom brev den 9 juli 1920 har Kungl. Maj:t förordnat, att resestipendium åt vid rikets hospital och asyler anställda läkare må från och med år 1921 utgå med ett belopp av *högst 1 000 kronor* samt att stipendiat skall för sina studier uppehålla sig *minst en månad å in- eller utrikes ort*.

Genom civildepartementets ämbetsskrivelse den 9 juli 1920 har medgivits, att vid *Göteborgs hospital* finge från och med år 1921 anställas en *hospitalsläkare* i stället för en biträdande läkare.

Genom brev den 9 juli 1920 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att vid *Kristinehamns hospital* låta utföra en del *påbyggnads- och ändringsarbeten* samt för detta ändamål ställt av riksdagen på tilläggsstat för år 1920 anvisat reservationsanslag å 49 300 kronor till styrelsens förfogande.

Sedan 1918 års lagtima riksdag på extra stat för år 1919 anvisat ett anslag av 37 500 kronor för utförande av vissa *påbyggnadsarbeten vid Göteborgs hospital*, har Kungl. Maj:t, efter av medicinalstyrelsen den 22 januari 1919 gjord förnyad framställning i ärendet, genom brev den 9 juli 1920 uppdragit åt medicinalstyrelsen att vid sagda hospital låta utföra omskrivna påbyggnadsarbeten i huvudsaklig överensstämmelse med uppgjorda ritningar samt ställt ett av riksdagen på tilläggsstat för år 1920 för ändamålet anvisat reservationsanslag av 35 000 kronor till medicinalstyrelsens förfogande att, utöver förut beviljat belopp, till ifrågavarande byggnadsarbetens utförande användas.

Genom brev den 9 juli 1920 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att vid *Stockholms hospital* låta uppföra ett bostadshus för personal samt för detta ändamål ställt av riksdagen på extra stat för år 1921 anvisat reservationsanslag å 132 500 kronor till styrelsens förfogande.

Genom brev den 9 juli 1920 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att vid *Östersunds hospital* låta anlägga ett reningsverk för vattenledningsvattnet i huvudsaklig överensstämmelse med av ingenjören J. Bergström uppgjort förslag samt ställt det av riksdagen på extra stat för år 1921 anvisade reservationsanslag å 100 000 kronor till medicinalstyrelsens förfogande att efter ingången av samma år för anläggningens påbörjande användas.

Genom brev den 25 september 1920 har Kungl. Maj:t uppdragit åt medicinalstyrelsen att vid *Uppsala hospital och asyl* låta uppföra tre bostadshus för personal för en beräknad kostnad av 330 800 kronor samt för påbörjande av berörda byggnadsföretag ställt av riksdagen på extra stat för år 1921 anvisat reservationsanslag av 100 000 kronor till styrelsens förfogande.

Genom brev den 14 augusti 1920 har Kungl. Maj:t medgivit, att å *enskilt sjukhem*, avsett för vård på en gång av högst 20 personer, må utan hinder av föreskriften i § 67 i stadgan angående sinnessjuka, under vissa villkor och bestämmelser intagas, jämte andra sjuka, även stillsamma sinnessjuka. Den närmaste tillsynen över sådant sjukhem skall utövas av en utav medicinalstyrelsen förordnad inspektör, och å sjukhemmet intagen sjuk person skall stå under vård av läkare, som den sjuke eller hans målsman äger utse.

Sedan genom lag den 26 mars 1920 bestämts, att fattigvårdssamhälle, som åt sinnessjuk, vilken är i behov av fattigvård, berett vård å kommunal anstalt, äger att under vissa förutsättningar av vederbörande landsting erhålla gottgörelse för vårdkostnaden med hälften av det belopp, vartill nämnda kostnad uppgått, har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 11 oktober 1920 meddelat föreskrift ifråga om godkännande såsom sinnessjukanstalt av kommunal anstalt av innehåll bl. a., att å godkänd sådan anstalt skall finnas anställd läkare, vilken av medicinalstyrelsen förklarats kompetent och för uppdraget lämplig, att anstalten skall stå under medicinalstyrelsens överinseende och under närmaste tillsyn av överinspektören för sinnessjukvården i riket, att i fråga om intagning skola bestämmelserna i §§ 29 och 31 i stadgan angående sinnessjuka den 14 juni 1901, med vissa avvikelser, äga motsvarande tillämpning samt att i övrigt skall i fråga om godkänd anstalt i tillämpliga delar gälla vad i stadgan angående sinnessjuka är föreskrivet beträffande sinnessjukas vård å statsanstalt.

Genom brev den 15 oktober 1920 har Kungl. Maj:t medgivit, att *Hälsingborgs hospitals behov av vatten*, i den mån sådant icke kan erhållas å hospitalsområdet, må tillgodoses från Hälsingborgs stads vattenledningsverk.

Genom brev den 17 december 1920 har Kungl. Maj:t bemyndigat medicinalstyrelsen att med Södermanlands läns landsting träffa avtal om *Nyköpings hospitals fortsatta handhavande* av förvaltningen av och sjukvården vid landstingets uppdragningsanstalt för sinnessjuka vid sagda hospital tillsvidare till den 1 juli 1926.

II. Anstalter för sinnessjuka.

a) Statens hospital och asyl.

1. Byggnader.

Stockholms hospital. Fyra rum, avsedda för ekonomipersonalen, hava inretts å vinden i ekonomihuset. I gamla tvättbyggnaden vid Mälaren hava iordningställt dels bostad om två rum och kök för gift befattningshavare, dels ett automobilgarage för anstaltens behov. Dessutom har i sistnämnda byggnad inlett elektrisk belysning. I sjukvårdarvillorna ha inretts nya bostadsrum för en sammanlagd kostnad av 5 627 kronor, och i hospitalsbyggnaden har matsalen å första klass mansavdelningen iordningställt till provisoriskt bostadsrum för uppsyningsmannen.

Uppsala hospital och asyl. Bostadshuset för renhållare m. fl. vid asylen har ombonats genom pappbeklädnad och brädfodring. Obduktionshuset har försetts med elektrisk belysning samt oljemålets invändigt. För ackumulatorbatteriet har anskaffats utjämningsbatteri. Sex nya badkar av emaljerat gjutjärn ha inköpts och inmonterats huvudsakligen å asylens kvinnoavdelning. I köket har ånggrytan försetts med kopparfodral, varjämte en ny, 300 liter stor kaffekokare av koppar inmonterats.

Nyköpings hospital. Uppförandet av ett nytt obduktionshus av sten har påbörjats, och var byggnaden vid årets slut under tak. Bageriet har slopats och omändrats till två förrådsrum. I snickarverkstaden har inmonterats en elektrisk motor.

Strängnäs hospital. Enär de hos entreprenören för byggnadsstommarnas uppförande anställda träarbetarna av entreprenören icke kunnat utfå full ersättning för av dem utfört arbete, har träarbetarförbundet förklarat allt byggnadsarbete vid hospitalet i blockad från och med den 3 maj 1920. Med anledning av en konflikt mellan byggnadsentreprenören och svenska murarförbundet har nämnda förbund likaledes redan den 2 februari 1920 förklarat arbetsplatsen vid hospitalet i blockad. På grund av dessa konflikter hava de på entreprenad utlämnade arbetena under större delen av året varit inställda.

Lunds hospital och asyl. Arbetet med de nya paviljongerna för övervakning och med tillbyggnaden av asylens A-paviljonger har under större delen av

året legat nere. Ny kontorslokal har anordnats såsom tillbyggnad till hospitalets administrationshus, varigenom vunnits en rymlig expeditiionslokal, rum för sysslomannen samt kassavalv och maskinskrivningsrum. Nio vattenklosetter ha under året tillkommit. Elektriska motorer ha anskaffats bland annat för att ersätta ångmaskinerna i tvättinrättningen och maskinverkstaden. Reparation av ackumulatorbatteriet har verkställts och dragit en kostnad av 19 980 kronor.

Göteborgs hospital. Uppförandet av en ny köks- och tvättbyggnad har under året påbörjats. Kolgården har försetts med tak och stensatts. Under trädgårdsboden vid växthuset har anordnats en källare till förvaring av trädgårdsprodukter. En ny tvättmaskin har anskaffats.

Kristinehamns hospital. Den under år 1919 påbörjade tvättstugan för anstaltspersonalen har under året färdigbyggts.

Säters hospital. Under året hava av fyra bostadshus rör gifta befattningshavare, vartill anslag beviljats i Kungl. brev den 6 juni 1919, återstående två blivit uppförda, delvis med hjälp av lejda arbetare. Ett bostadsrum för två personer å vinden i tvättbyggnaden, vartill styrelsen beviljat anslag den 10 mars 1920, har iordningstälts.

Östersunds hospital. Trädgårdsmästarbostaden och automobilgaraget, som påbörjades under år 1919, hava under året fullbordats. Diverse målnings- och tapetseringsarbeten hava utförts. Uppförandet av ett pumphus, avsett för tvenne tryckpumpar, har under året påbörjats och fortskridit så långt, att byggnaden vid årets slut var under tak.

Angående de kostnader för underhåll och förbättringar av byggnader och gårdar, vilka bestritts av respektive direktioner, hänvisas till tab. 18 i tabellavdelningen.

Medicinalstyrelsen har under år 1920 avslutat kontrakt med bl. a. nedanstående firmor om nyanläggningar och väsentliga reparationer vid statens hospital:

	Kronor
1) Aktiebolaget Vatten och Värme Carl Holmberg, Lund, ang. vatten- och avloppsledningar i ny- och tillbyggnader vid Lunds hospital och asyl	56 095
2) Lunds elektriska byrå, Lund, ang. elektrisk belysningsanläggning i ny- och tillbyggnader vid Lunds hospital och asyl . .	13 220
3) Gottfrid Holmbergs isoleringsaffär, Stockholm, ang. isolerings- och rörledningsanläggning vid Strängnäs hospital	38 820
4) K. P. Blom och N. Nilsson, Stockholm, ang. golv- och snickeriarbeten vid Strängnäs hospital enl. anbudets å-pris . . . cirka	45 500
5) Byggmästarna C. A. Holmquist och F. A. Helin, Strängnäs, ang. inläggning av golv och uppförande av väggar vid Strängnäs hospital enl. anbudets å-pris cirka	107 750

Kronor

6)	Byggmästaren Otto Ohlsson, Hälsingborg, ang. uppförande av tre bostadshus vid Hälsingborgs hospital	616 560
7)	Byggmästaren Gustaf Niklasson, Stockholm, ang. ombyggnad av gamla tvätthuset vid Stockholms hospital	24 350
8)	Aug. Heilborns elektricitetsbyrå, Stockholm, ang. ångturbin-generatoranläggning vid Strängnäs hospital	40 000
9)	Allmänna svenska elektriska aktiebolaget, Västerås, ang. uppställande av två elektriska hissar vid Strängnäs hospital . . .	38 825
10)	I. Isaksson & Co, Stockholm, ang. insättande av två bakugnar vid Strängnäs hospital	28 600
11)	Målerifirman Olof Nilssons aktiebolag, Stockholm, ang. målningsarbeten vid Strängnäs hospital	268 800
12)	Aktiebolaget Skånska Cementgjuteriet, Stockholm, ang. uppförande av vattentorn vid Strängnäs hospital	59 400
13)	Aktiebolaget Zander och Ingeström, Stockholm, ang. inrättande av pumpverk vid Strängnäs hospital	25 020
14)	O. E. Olsson, Lund, ang. målningsarbeten i ny- och tillbyggnader vid Lunds hospital och asyl	29 000
15)	Värmeledningsaktiebolaget Calor, Stockholm, ang. köks-, tvätt- och desinfektionsanläggningar vid Strängnäs hospital	167 600
16)	Aktiebolaget Skånska Cementgjuteriet, Stockholm, ang. uppförande av vattenverk vid Strängnäs hospital	246 000
17)	J. H. Tidbeck, Stockholm, ang. leverans av smidesjärnramar till Strängnäs hospital	13 492

2. Utrymme.

På grund av lokala förhållanden har platsantalet på första klass vid Västena hospital och asyl minskats med 2 å vardera könsidan eller från respektive 13 till 11 platser. Fördelningen av sjukplatser inom de olika anstalterna vid redovisningsårets slut angives i tabellen å sid. 8.

Antalet exspektanter vid årets slut uppgick till 3 598 mot 2 496 vid förra årets slut.

Om beläggningen av sjuka vid Stockholms hospital skriver överläkaren bl. a.:

Under det gångna året har utrymmet anlitats ännu starkare än under föregående år. Som förut har till Stockholms stads sinnessjukanstalter vid olika tillfällen överflyttats en del i staden hemmahörande mera kroniska fall, vilket varit en nödvändig åtgärd för att möjliggöra emottagandet av de många nyintagna, som under året uppgått till 159 män och 193 kvinnor.

Anstalt.	I klass		Allmän klass		Landstings, resp. stads, klass		Summa
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Stockholms hospital	10	10	115	120	—	—	255
Uppsala » och asyl	30	—	630	562	12	12	1246
Nyköpings »	—	—	107	79	10	10	206
Vadstena » och asyl	11	11	392	374	—	—	788
Växjö »	5	5	120	120	20	20	290
» » krim:avd.	—	—	100	—	—	—	100
Västerviks »	—	—	415	385	15	15	830
Visby »	—	—	21	42	—	—	63
Lunds » och asyl	15	15	587	587	14	14	1232
Malmö asyl	—	—	48	76	—	—	124
Göteborgs hospital	25	25	121	109	41	34	355
Vänersborgs » och asyl	—	—	520	530	15	15	1080
Kristinehamns »	—	—	380	400	10	10	800
Säters »	—	—	410	390	20	10	830
Härnösands »	—	—	130	115	12	12	269
Östersunds »	—	—	295	265	—	—	560
Piteå » och asyl	—	—	204	166	—	—	370
Summa	96	66	4595	4320	169	152	9398
	162		8915		321		
	9077						

3. Mathållning och utspisning.

Under senare hälften av året har på förordnande av medicinalstyrelsen å de olika anstalterna försöksvis tillämpats en av skolköksinspektrisen Gertrud Bergström utarbetad och av professorn J. E. Johansson granskad utspisningsstat för allmän klass och för personal vid statens hospital.

4. Befattningshavare.

Sedan biträdande läkaren vid Nyköpings hospital M. Lundblad beviljats avsked med pension från och med den 1 november 1920, har biträdande läkartjänsten vid detta hospital från och med sagda dag i enlighet med föreskrift i Kungl. brev den 28 juni 1918 indragits. Vid Vänersborgs hospital och asyl, vid Säters och Östersunds hospital hava, i likhet med vad fallet varit under föregående år, en eller flera biträdande läkarbefattningar under hela året stått vakanta.

5. De sjukas sysselsättning och förströelser.

Vid statsanstalterna hava under året utförts inalles 1 068 085 *dagsverken*. Med beräkning av 300 arbetsdagar för året och 9 762 i medeltal vårdade per dag (tab. 15) befinnas i genomsnitt 36.5 % av patienterna varit sysselsatta med arbete. Vid de olika anstalterna har antalet arbetande patienter, uttryckt i procent, varit följande:

Stockholm 22.1 %, Uppsala 42.7 %, Nyköping 35.8 %, Vadstena 43.2 %, Växjö 37.3 %, Västervik 32.9 %, Visby 50.0 %, Lund 34.1 %, Malmö 43.5 %, Göteborg 28.1 %, Vänersborg 42.2 %, Kristinehamn 30.5 %, Säter 34.1 %, Härnösand 47.0 %, Östersund 38.2 %, Piteå 32.8 %.

Beträffande de sjukas *förströelser* anför överläkaren vid Stockholms hospital bl. a. följande:

Förströelser i form av enklare fester med traktering hava för patienterna vid de vanliga årshögtiderna, midsommar och jul, anordnats. Sommartid hava även danstillställningar arrangerats. Dessutom hava vid upprepade tillfällen anordnats konserter och föredrag, vartill en hel del konstnärer och musikälskare bidragit. Bland de sålunda till patienternas uppmuntran medverkande må med tacksamhet nämnas fröken Jessie Wessel, pianisten fröken Märta Olsson, fiolisten fröken Märta Brundin, general Blomstedt, kammarherre Blomstedt, Delsbostintan, fru Ester Gadelius m. fl.

6. Sjukvård.

Av de under årets lopp i de å bifogade tabeller upptagna sjukhusen *intagna* sjuka hava 75.7 % förut ej vårdats å anstalt (tab. 1).

Av intagna med undantag av från annan anstalt överförda samt sinnesslöa och sinnessvaga hava 78.7 % för *första gången* angripits av sinnessjukdom (tab. 4), och 18.8 % hava genomgått ett eller flera anfall av sinnessjukdom; nämnda förhållande är okänt beträffande 2.5 %.

Sjukdomens bestånd efter dess uppkomst för de under året *tillfrisknade* (tab. 10) har, uttryckt i procent, varit följande:

Under 3 månader	Från 3 intill 6 månader	Från 6 intill 12 månader	Från 1 intill 2 år	Från 2 intill 5 år	Över 5 år	Okänt
18.9	21.2	27.6	17.9	6.3	5.2	2.9

Bland samtliga inträffade dödsfall (525 emot 667 under föregående år) angivas dödsorsakerna för 27.8 % hava varit lungtuberkulos (34.8 % under 1919), för 13.7 % akut lunginflammation och för 1.9 % epidemisk influensa.

Beträffande förekomsten av *akuta infektionssjukdomar* meddelas från Vadstena hospital och asyl, att där förekommit 2 fall av skarlakansfeber och 2 fall av tyfoidfeber, samtliga inom kvinnoavdelningen. Vid Lunds asyl har

förekommit ett nytt sjukdomsfall av tyfoidfieber, och vid Vänersborgs hospital och asyl hava inträffat 2 fall av difteri och ett fall av tyfoidfieber bland de kvinnliga patienterna samt ett fall av difteri och 2 fall av skarlakansfeber bland den kvinnliga sjukvårdspersonalen.

Antalet *kriminalpatienter* (tab. 13) utgjorde vid årets slut 594 (515 män, 79 kvinnor), d. v. s. 5.5 % av samtliga närvarande. Å de olika anstalterna förhöll sig antalet kriminalpatienter till hela antalet vid årets slut närvarande på följande sätt: Stockholms hospital 4.3 %, Uppsala hospital och asyl 5.7 %, Nyköpings hospital 7.8 %, Vadstena hospital och asyl 3.0 %, Växjö hospital (utom kriminalavdelningen och Korsbergakolonien) 4.1 %, Västerviks hospital 7.0 %, Visby hospital 6.1 %, Lunds hospital och asyl 3.6 %, Malmö asyl 12.2 %, Göteborgs hospital 4.6 %, Vänersborgs hospital och asyl 3.7 %, Kristinehamns hospital 3.9 %, Sätters hospital 5.5 %, Härnösands hospital 10.3 %, Östersunds hospital 5.9 % samt Piteå hospital och asyl 5.1 %.

Under året hava 55 för brott tilltalade personer blivit av medicinalstyrelsen för observation och undersökning inremitterade till statshospital; av dessa hava de betygskrivande läkarna förklarad 35 i saknad av förståndets bruk, 7 i saknad av förståndets fulla bruk och 12 tillräkneliga. En person har under observationstiden rymt från hospitalet.

Antalet *underhållsdagar* (tab. 15) för de under året å statsanstalterna vårdade uppgick till 3 572 674, av vilka för första klass 1.6 %, för andra klass

Översikt över kostnaden för år och patient vid statens hospital för avlöning, utspisning, kläder, eldning, medicin, tvätt och skrivmaterialier under år 1920.

Anstalt	Avlöning	Utspisning	Linne-, gång- och sängkläder	Eldning och lys-hållning	Medikamenter	Tvätt och ren-hållning	Skrivmaterialier
1. Stockholms hosp. . .	778.46	659.17	164.58	908.37	39.36	55.58	4.84
2. Uppsala hosp. o. asyl	442.38	540.98	114.77	501.96	18.10	32.07	3.84
3. Nyköpings hosp. . . .	593.21	443.41	145.03	361.23	11.86	28.54	5.63
4. Vadstena hosp. o. asyl	479.88	381.27	67.60	294.81	15.92	15.74	4.14
5. Växjö hosp.	800.31	435.24	122.90	489.51	8.45	23.61	8.49
6. Västerviks hosp. . . .	561.22	422.24	74.69	448.75	15.41	17.31	5.44
7. Visby hosp.	688.22	412.06	93.01	325.89	12.30	30.17	7.62
8. Malmö asyl	427.19	435.81	110.66	456.57	7.49	28.35	7.28
9. Lunds hosp. o. asyl .	401.65	444.08	114.77	641.31	9.70	17.80	5.03
10. Göteborgs hosp. . . .	660.05	615.79	180.60	699.02	15.79	33.86	9.20
11. Vänersb. hosp. o. asyl	398.84	454.30	101.15	407.92	10.54	20.77	3.63
12. Kristinehamns hosp..	478.33	434.31	174.31	679.05	18.26	20.66	4.23
13. Sätters hosp.	511.38	470.77	96.54	484.71	17.85	22.28	5.43
14. Härnösands hosp. . .	531.58	510.67	81.79	257.31	11.07	13.79	8.67
15. Östersunds hosp. . .	482.30	499.59	171.16	537.06	10.47	32.85	8.07
16. Piteå hosp. o. asyl .	585.53	544.95	123.68	541.33	12.99	39.73	6.79
Medeltal	551.28	481.54	121.08	502.17	14.72	27.38	6.16

8.5 %, för tredje klass 80.7 %, för avgiftsfria 6.0 % och för landstings- resp. stadsanstalter 3.2 %.

Totalkostnaden för hospitalens drift har uppgått till 24 721 166 kronor 27 öre, av vilket belopp 18 687 139 kronor 80 öre utgått av statsmedel. Årliga medelkostnaden per sjukplats har utgjort 2 532 kronor 38 öre och dagliga medelkostnaden för varje patient 6 kronor 93 öre; medelkostnaden av *statsmedel* per år och patient har utgjort 1 914 kronor 27 öre eller per dag 5 kr. 24 öre. Kostnaden (utan dyrtidstillägg) för *sjukvården* (tab. 15) har för samtliga statshospital uppgått till 16 126 138 kronor 89 öre. Vid jämförelse mellan olika anstalter visar sig dagsmedelkostnaden störst vid Stockholms hospital med 7 kronor 96 öre och lägst vid Vadstena hospital med 3 kronor 53 öre.¹

Å sid. 10 lämnas en jämförande översikt över kostnaden vid statens anstalter för en del av de huvudrubriker, som upptagas i tab. 18. Vad i övrigt angår sjukvården och därmed sammanhängande frågor å rikets anstalter för sinnessjuka hänvisas till tab. 1—20.

Angående *kolonien i Korsberga* har överläkaren Granholm meddelat bl. a. följande:

	Män	Kvinnor	Summa
Kvarvarande från 1919	94	59	153
Intagna under 1920	15	—	15
	Summa vårdade	109	59
			168
Avförda under 1920:			
till hospitalet	11	2	13
» hemorten	5	1	6
döda	4	—	4
	Summa avförda	20	3
			23
Kvarvarande till 1921	89	56	145

Orsakerna till återflyttningarna till hospitalet voro: psykisk försämring hos 4 män, kroppslig sjukdom hos 1 man och 2 kvinnor, olämplighet för familjevård 3 män samt rymningsbegär 3 män.

Ett hem för män har under året upphört på grund av gårdens bortarrändring, och 2 hem för män hava tillkommit.

De under året vårdade hava kunnat sysselsättas sålunda: i lantbruk och ladugård 56 män och 9 kvinnor, med hushålls- och handarbeten 31 kvinnor, i hantverk 2 män och 2 kvinnor samt med handräckning, vedhuggning o. d. 25 män.

Av i centralhemmet vårdade voro 51 män och 17 kvinnor. Högsta antale därstädes samtidigt vårdade voro av män 16 och av kvinnor 9.

Direkt från ett vårdarhem till ett annat hava flyttats 2 män och 2 kvinnor.

¹) Med dyrtidstillägg bliva motsvarande siffror resp. 23 009 679 kr. 13 öre, 9 kr. 89 öre och 5 kr. 46 öre.

Omsättningen inom centralhemmet framgår av följande tabell.

Orsaken till vistelsen i centralhemmet	Kvarvarande från 1919	Intagna 1920	Avförda 1920				Kvarvarande till 1921
			till samma hem	till annat hem	till hospitalet	död	
Familjetilldragelse i vårdarhemmet	—	3	3	—	—	—	—
Biträden inom hemmet	5	—	—	—	—	—	5
Väntan på plats i lämpligt hem	2	14	—	15	—	—	1
Kroppslig sjukdom	3	17	8	1	4	—	3
Psykisk försämring	9	17	4	9	4	4	9
Olämplig för amiljevård	—	2	—	—	2	—	—
Summa	19	53	15	25	10	4	18

Vederbörande provinsialläkare har under året tillkallats 2 gånger. Fyra dödsfall hava under året inträffat, i det en patient avlidit i akut lunginflammation, en på grund av hjärnblödning och två på grund av åderförkalkning.

Fyra manliga patienter hava avvikit från kolonien; en av dem, som gick till sin hemort, har utskrivits, de övriga 3 hava återförts till hospitalet.

Vid årets utgång växlade vårdavgifterna per dag och patient mellan 75 öre och kr. 1.25.

Antalet underhållsdagar under året har, inklusive lantbrukskolonien, utgjort 55 337 och medeltalet vårdade per dag 151 mot respektive 54 956 och 150.5 under år 1919.

Medelkostnaden per patient och dag har utgjort kronor 1.74 samt per patient och år kronor 637.94 mot respektive kronor 1.69 och kronor 617.95 under år 1919.

Utgifterna för i lantbrukskolonien intagna 6 patienter hava under året uppgått till 11 169 kronor 89 öre; medelkostnaden per dag och patient har i denna koloni utgjort kr. 4.69 samt per år och patient kr. 1 716.54.

Vid statens hospital befintliga donationsfonder.

Under år 1920 har någon ny fond icke tillkommit.

b) Landstingens och kommunala upptagningsanstalter.

I tabellariska översikter, som åtfölja denna berättelse, ingår redogörelse för sjukvården även vid vissa mer självständiga upptagningsanstalter, tillhörande landsting eller större kommuner. Såsom sådana räknas för närvarande sjukhuset vid Långbro jämte upptagningsanstalterna vid Ulvsunda samt i Hälsingborg och vid Norrköping.

Ur årets berättelser från de nämnda anstalterna må följande meddelas.

Sjukhuset vid Långbro. Från detta sjukhus meddelar överläkaren, att uppförandet av den paviljong för 74 oroliga sjuka, som omnämnes i 1919

års berättelse, måst på grund av rådande oro på arbetsmarknaden uppskjutas, så att vid årets slut huvudsakligen endast grundläggningsarbeten kommit till utförande.

Beträffande verksamheten vid övriga i tabellavdelningen icke förekommande upptagningsanstalter för sinnessjuka hänvisas till översikten å sid. 14.

c) Enskilda anstalter och sjukhem.

1) Enskilda anstalter.

Översikt för år 1920 över antalet platser samt intagna, avförda och den 31 dec. 1920 närvarande vid enskilda anstalter för sinnessjuka.

A n s t a l t	Plat- ser		Intagna		A v f ö r d a								Den 31/12 1920 när- varande	
					friska		för- bättrade		oför- bättrade		döda			
					m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.		
Solna sjukhem (Sundbyberg) .	34	26	8	6	2	7	2	8	4	4	1	23	8	
Bagges sjukhem (Södertälje) .	20	9	7	2	—	2	1	2	4	1	—	8	9	
Vängelsta sjukhem (Uppsala)	19	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	8	9	
Hälledal (Tyninge)	17	8	9	—	1	2	4	5	4	—	—	6	7	
Katrinelund (Malmö)	12	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	9	
Solliden (Åkarp)	16	4	26	2	9	—	2	3	7	1	6	—	9	
Betaniastiftelsens sjukhem (Göteborg)	19	18	32	1	4	3	9	2	6	3	1	9	12	
Summa	137	66	83	11	17	14	18	21	25	9	8	54	63	
		149		28		32		46		17		117		

Av de såsom oförbättrade avförda hava 33 överförts till annan anstalt för sinnessjuka.

Karlhälls sjukhem vid Stockholm och Peterska hemmet i Uppsala hava under året upphört att vara enskilda anstalter för sinnessjuka.

2) Enskilda sjukhem.

Karlhälls sjukhem har under året övergått till enskilt sjukhem i enlighet med föreskrifterna i Kungl. brevet den 14 augusti 1920, och som sådant hem har även godkänts *Aspuddens sjukhem* vid Stockholm.

Översikt över antalet intagna, döda, underhållsdagar samt utrymme å landstingens och de större städernas upptagningsanstalter för sinnessjuka år 1920.

Landstingsområde eller stad; sjukvårdsanstalt	Antal patienter		Underhållsdagar	Antal sjuk-sängar ^{1/19}	Landstingsområde eller stad; sjukvårdsanstalt	Antal patienter		Underhållsdagar	Antal sjuk-sängar ^{1/19}
	in-tagna	döda				in-tagna	döda		
Stockholms stad.					Göteborgs o. Bohus län.				
Sjukhuset vid Långbro †	328	46	226 495	640	Uddevalla lasarett	21	3	8 539	24
Provisoriska sinnessjukhusen utom sjukh. v. Långbro ¹	353	16	75 175	208	Göteborgs stad.				
Stockholms län.					Upptagningsanstalten vid Göteborgs hospital †			26 413	75
Upptagn.-anst. v. Ulvsunda†	30	1	14 059	40	Älvsborgs län.				
Uppsala län.					Upptagningsanstalten vid Vänersborgs hospital †			10 804	30
Upptagningsanstalten vid Uppsala hospital †			8 818	24	Skaraborgs län.				
Södermanlands län.					Falköpings lasarett	40	5	7 737	24
Upptagningsanstalten vid Nyköpings hospital †			6 830	20	Värmlands län.				
Östergötlands län.					Upptagningsanstalten vid Kristinehamns hospital †	16		6 899	20
Vadstena lasarett	5	1	6 954	16	Örebro län.				
Norrköpings stad.					Örebro lasarett	19	2	4 685	12
Uppt.-anst. v. Sandbyhov†	67	8	35 001	84	Västmanlands län.				
Jönköpings län.					Västerås lasarett	50	8	8 914	21
Ulfparre-Hägerflychtiska lasarettet i Eksjö	67	5	15 107	40	Kopparbergs län.				
Kronobergs län.²					Upptagningsanst. vid Sätters hospital †			10 777	30
Upptagningsanstalten vid Växjö hospital †			13 291	40	Gävle b. län o. Gävle stad.				
Kalmar läns norra landstingsområde.					Gävle o. Gästriklands lasarett	26	1	5 633	14
Upptagningsanstalten vid Västerviks hospital †			9 576	30	Söderhamns lasarett	51	2	7 600	22
Gottlands län.					Hudiksvalls >	29	2	4 819	16
Visby lasarett	—	—	—	2	Västernorrlands län.				
Blekinge län.²					Upptagningsanstalten vid Härnösands hospital †	12	—	8 556	24
Karlskrona lasarett	—	—	—	3	Jämtlands län.				
Kristianstads län.					Östersunds lasarett	25	—	2 968	12
Kristianstads lasarett	41	2	15 456	45	Västerbottens län.				
Simrishamns >	—	—	366	2	Umeå lasarett	37	2	6 662	20
Malmöhus län.					Norrbottnens län.				
Upptagningsanstalten vid Lunds hospital ⁴	38	1	9 781	28	Luleå lasarett	—	—	—	1
Uppt.-anst. v. Hälsingborg†	38	4	20 301	68	För hela riket	1 425	122	597 029	1 691
Malmö stad.					Om de med † betecknade frändragas	934	63	199 209	566
Allmänna sjukhuset	114	12	9 543	34					
Hallands län.									
Falkenbergs lasarett	18	1	9 270	22					

† Siffrorna ingå i Tab. 1—15. — ¹ Katarina sjukhus, avd. för sinnessjuka, samt provisoriska sinnessjukhusen å 82 Hornsgatan, 56 Bondegatan samt från den 1 maj 1920 även Södermannagatan 13. Dessa stadens upptagningsanstalter här betraktade såsom en enhet, så att överflyttningar dem emellan frändragits ifråga om intagna. — ² Upptagningsanstalten vid Växjö hospital gemensam för Kronobergs och Blekinge län. — ³ Annan beräkningsgrund än i Styrelsens berättelse: Allmän hälso- och sjukvård. — ⁴ Ingår sedan flere år i lasarettets räkenskaper, men särskild vårdavgift till hospitalet erlägges av landstinget; fr. o. m. årg. 1920 här räknad såsom lasarettsvårdning.

Översikt för år 1920 över av provinsial- och extra provinsialläkare besökta sinnessjuka och sinnesslöa med hänsyn till deras antal, beskaffenheten av deras vård och deras behov av anstaltsvård.

L ä n	A n t a l b e s ö k t a			Vårdens beskaffenhet			Behov av vård å anstalt för		
	Sinnes- sjuka	Sinnesslöa		god	mindre god	van- vård	sinnes- sjuka	obild- bara sinnes- slöa	bild- bara sinnes- slöa
		obild- bara	bild- bara						
Stockholms	16	24	13	50	2	1	1	1	1
Uppsala	1	—	—	—	1	—	1	—	—
Södermanlands	15	6	19	38	2	—	2	—	8
Östergötlands	9	21	12	41	1	—	1	3	2
Jönköpings	21	20	2	40	3	—	3	—	2
Kronobergs	19	12	4	29	6	—	3	1	—
Kalmar	19	25	16	52	6	2	6	5	1
Gottlands	1	3	—	3	1	—	—	1	—
Blekinge	20	14	12	45	1	—	3	2	—
Kristianstads	53	19	11	78	5	—	2	2	—
Malmöhus	65	52	12	111	18	—	9	8	4
Hallands	3	4	7	12	1	1	1	—	1
Göteborgs och Bohus	39	66	7	98	14	—	5	18	—
Älvsborgs	51	32	17	91	7	2	7	2	3
Skaraborgs	53	26	32	95	16	—	18	1	5
Värmlands	53	68	26	141	5	1	5	7	2
Örebro	—	5	—	4	1	—	—	3	—
Västmanlands	15	7	5	22	5	—	2	1	2
Kopparbergs	30	29	13	69	1	2	6	2	3
Gävleborgs	12	14	8	32	1	1	1	6	1
Västernorrlands	6	4	1	8	2	1	2	—	—
Jämtlands	15	13	3	27	4	—	2	1	—
Västerbottens	55	58	43	150	6	—	6	6	6
Norrbottens	15	12	9	30	5	1	4	3	—
Summa	586	534	272	1266	114	12	90	73	41
		806		1392			114		
		1392					204		

III. Antalet sinnessjuka och sinnesslöa inom riket.

I tab. 21 meddelas ett sammandrag av de uppgifter, vilka det enligt § 69 i gällande stadga angående sinnessjuka åligger kyrkoherde samt kommunal- och hälsovårdsnämnd att till vederbörande tjänsteläkare avgiva.

Å sid. 15 meddelas en översikt över resultaten av tjänsteläkarnas besök hos sinnessjuka och sinnesslöa.

Angående de antecknade fallen av vanvård omförmäles bl. a.:

En sinnesslö 50-årig hemmansägare bodde i en kammare innanför ett brygg-hus i en uthuslänga. Golvet utgjordes av den stenlagda marken, och väg-garna voro kalkade stenväggar. En liten järnkamin fanns, så att rummet kunde uppvärmas, men bostaden måste anses högst olämplig, enär den komme att fukta starkt och luften där utkyldes. Sängen var en träsäng med i hög grad smutsiga och trasiga sängkläder; själv var den sjuke i hög grad osnygg samt påklädd smutsiga och trasiga kläder. Han föreföll rätt tård och kla-gade över magvärk. En sinnesslö 17-årig yngling, som hade en stark kypho-scolios, kunde ej äta själv eller i övrigt reda sig på egen hand. Om dagarna, då modern, som är änka, är ensam hemma med honom, måste hon, för att kunna sköta något arbete utomhus, då hon lämnar honom, binda honom fast med ett rep om livet i en länsstol, där urin och avföring sedan gå massvis under honom. Han är höljd i trasor, har inga skodon, är klädd i moderns kjolar och linne. Modern har 10 kronor i månaden av kommunen till hjälp, men detta räcker ej ens till en liter mjölk om dagen.

Skyddsföreningen för sinnessjuka.

Under år 1920 har skyddsföreningen överlämnat till överläkarna vid sta-tens anstalter för sinnessjuka tillhopa 1 800 kronor, varav till Uppsala hospi-tal 250 kronor, till Vadstena hospital 200 kronor, till Lunds hospital 300 kronor samt lägre belopp, minst 25 kronor, till övriga anstalter.

Därjämte hava till nio enskilda personer givits sammanlagt 525 kronor, vadan sålunda hela understödsbeloppet uppgår till 2 325 kronor.

Till bestridande av dessa utgifter har föreningen haft att tillgå årsavgif-ter från 193 ledamöter och räntan av förut befintligt kapital, som ökats från 44 398 kronor 20 öre till 44 554 kronor 49 öre.

Kurator för de sinnessjuka.

Kuratorn fröken G. Rodhe har över sin verksamhet under år 1920 i avgiven berättelse anfört bl. a. följande.

Sammanlagt ha under året 330 personer kommit under kurators inseende, varav 200 från föregående år och 130 nytillkomna. I sistnämnda antal ingå 52 personer från hjälpföreningens för psykiskt sjuka byrå.

Medel till utdelning av understöd har erhållits dels från Stockholms stads hälsovårdsnämnd (anslag till hjälpföreningen för psykiskt sjuka) 5 600 kronor och dels från olika föreningar och fonder samt från enskilda personer till ett sammanlagt belopp av 7 005 kronor. Efter framställning av kurator har dessutom fattigvården lämnat understöd till 51 personer.

Vilohemmet »Fannys Miine» har varit till mycket stort gagn, och under året har därstädes vårdats inalles 58 personer.

Tab. 1. Sammanställning av uppgifterna från offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka angående *intagna och avförda* samt den 31 december *befintliga* patienter år 1920.

A n s t a l t	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11			12	
	Intagna ¹		Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade		Från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka överförda		tillfrisknade		förbättrade		oförbättrade		till annan statens anstalt för sinnessjuka		döda		icke sinnessjuka vid intagning		Den 31 december befintliga			Antalet exspekteranter den 31 december	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	sa	m.	kv.
Stockholms hospital . . .	159	193	108	133	—	1	32	39	57	50	66	80	2	2	15	14	2 ⁸	2 ²	107	147	954	112	47
Uppsala , och asyl	103	87	70	63	12	13	29	29	31	22	12	—	1	1	25	29	—	1 ¹	686	581	1 267	400	767
Nyköpings hospital . . .	28	23	23	16	—	—	11	8	4	4	2	1	—	—	11	7	2 ¹	2 ²	130	100	230	14	14
Vadstena , och asyl.	80	69	58	52	10	3	36	38	14	7	7	5	1	—	13	18	—	—	410	384	794	200	90
Växjö ,	64	58	48	49	3	—	17	13	17	13	9	2	8	1	11	16	6 ¹	—	253	234	487	54	45
, kriminalavd.	13	—	10	—	8	—	—	—	3	—	1	—	11	—	2	—	2 ³	—	113	—	113	3	—
Västerviks ,	74	53	54	45	14	12	26	23	12	12	—	—	4	1	18	21	—	—	488	403	891	157	151
Visby ,	8	19	7	12	—	—	2	4	5	5	—	1	—	—	—	2	—	1 ¹	30	51	81	1	1
Lunds , och asyl.	95	66	77	52	8	—	39	21	15	10	6	3	2	—	26	27	2 ²	2 ¹	614	612	1 226	76	289
Malmö asyl	4	3	4	3	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	3	3	—	—	48	75	123	—	—
Göteborgs hospital . . .	60	76	47	63	—	1	15	19	19	23	16	14	—	—	9	15	—	2 ¹	188	178	366	21	26
Vänersborgs , och asyl.	85	97	73	85	—	1	36	38	15	12	9	5	—	—	16	37	2 ¹	1	558	562	1 120	162	210
Kristinehamns ,	69	66	51	52	2	—	13	12	20	25	20	16	—	—	17	21	2 ²	—	400	411	811	95	60
Säters ,	94	95	76	78	4	—	36	25	19	27	8	11	2	—	14	16	2 ¹	2 ¹	463	416	879	246	116
Härnösands ,	35	26	29	19	—	1	14	19	3	3	2	2	2	—	12	2	—	—	146	126	272	52	47
Ostersunds ,	69	90	55	75	2	—	22	36	20	29	16	15	—	—	7	5	—	2 ¹	302	269	571	94	28
Piteå hospital och asyl . .	96	75	73	57	—	—	44	34	30	15	4	3	—	—	18	16	—	—	219	173	390	—	—
Sjukhuset vid Långbro . . .	134	113	96	80	26	55	27	39	33	49	28	81	5	5	25	21	7 ¹	—	299	323	622	—	—
Uppagn.-anst. v. Ulvsunda .	15	15	6	8	—	—	4	5	4	5	1	—	3	2	—	—	—	—	18	22	40	—	—
, v. Sandbyhov	37	30	27	16	—	—	7	7	6	8	1	2	10	3	6	2	—	—	45	59	104	—	—
, i Hålsingborg	30	8	23	5	—	—	5	2	3	1	3	—	9	1	4	—	—	—	25	34	59	3	17
Summa	1 852	1 262	1 015	963	89	87	415	411	330	320	211	242	60	16	252	273	20	10	5 540	5 160	10 700	1 690	1 908
	2 614		1 978		176		826		650		453		76		525		30					3 598	

Ann. Landstingens med hospitalen förenade upptagningsanstalter äro fr. o. m. 1914 sammanräknade med hospitalen.

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här. — ² För observation. — ³ Därav 2 permitterade. — ⁴ Därav 1 d:o. — ⁵ Tillfrisknad före inkomsten. — ⁶ Därav vid Korsberga: m. 89, kv. 56, sa 145. — ⁷ Psykiakt abnorm; intagits på polisremsa efter misshandel å hustru.

Tab. 2. Översikt för år 1920 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade, döda, samt vid årets slut befintliga, med fördelning efter de särskilda sjukdomsformerna.

S j u k d o m	2		3		4		5		6	
	Intagna ¹		Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade		Tillfrisknade		Döda		Den 31 december befintliga	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Melankoli, <i>Melancholia</i>	112	160	90	134	47	59	17	19	157	312
Mani, <i>Mania</i>	32	18	30	16	31	16	1	3	27	44
Periodisk sinnessjukdom, <i>Psychosis periodica</i>	276	343	187	198	189	204	16	26	421	636
Förvirring, <i>Confusio</i>	76	98	72	94	57	62	6	13	23	79
Primär svagsinnet, <i>Dementia primaria</i>	503	432	398	345	46	41	101	109	3 701	3 135
Kronisk förryckhet, <i>Paranoia</i>	16	14	14	8	—	—	4	6	208	196
Sekundär svagsinnet, <i>Dementia secundaria</i>	—	3	—	2	—	—	3	8	47	103
Epileptisk sinnessjukdom, <i>Insania epileptica</i>	27	15	23	11	1	2	13	5	138	88
Degenerativ sinnessjukdom, <i>Insania degenerativa</i>	58	58	32	45	17	25	5	5	117	114
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning, <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	41	1	34	1	22	1	1	—	80	6
Sinnessjukdom med förlamning, <i>Dementia paralytica</i>	56	11	46	11	—	—	37	11	58	14
Svagsinnet av organiska orsaker, <i>Dementia organica</i>	64	84	60	74	2	1	37	54	142	206
Sinnesslöhet, <i>Idiotia</i>	12	3	11	4	—	—	6	5	122	82
Sinnessvaghet, <i>Imbecillitas</i>	59	14	51	13	3	—	5	9	291	145
Sinnessjukdom, okänd eller icke förefintlig	20	8	17	7	—	—	—	—	8	—
Summa	1 852	1 262	1 015	963	415	411	252	273	5 540	5 160

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här.

Tab. 3. Översikt för år 1920 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna, tillfrisknade och döda, med fördelning efter *kön* och *ålder*.

1	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15
	Under 15 år		15—20 år ¹		20—25 år		25—30 år		30—35 år		35—40 år		40—45 år		45—50 år		50—60 år		60—70 år		Över 70 år		Okänd ålder		Summa		Totalsumma
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.
Intagna ²	5	2	107	76	193	153	205	165	172	163	158	149	129	121	97	107	156	187	92	97	35	42	3	—	1 352	1 262	2 614
Intagna, å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut ej vårdade	4	1	83	64	162	120	160	137	132	119	110	111	102	88	65	81	97	131	70	75	27	36	3	—	1 015	963	1 978
Tillfrisknade	1	—	44	29	72	72	71	58	50	56	40	57	41	35	43	29	37	49	12	21	4	5	—	—	415	411	826
Döda	2	1	1	3	6	7	22	19	28	23	30	20	26	27	17	17	36	39	47	53	37	64	—	—	252	273	525
Den 31 dec. befintliga	3	2	81	68	276	193	500	325	322	467	752	567	760	632	665	585	972	1 163	592	783	213	374	4	1	5 540	5 160	10 700

Tab. 4. Översikt för år 1920 över de å offentliga, självständiga anstalter intagna sinnessjuka, fördelade efter *civilstånd*, *sjukdomens bestånd före intagningen* samt *antal förutgångna anfall*.

Intag-na.	1		2				3				4				5				6				7				8				9				10				11				12				13				14				15				16				17				18			
	Summa		Civilstånd		Sjukdomens bestånd före intagningen		Antal förutgångna anfall		Ogifta		Giffta		Änklingar		Änkor		Frän-skilda		Under 3 mån.		3—6 mån. ³		6—12 mån.		1—2 år		Över 2 år		Okänt		Intet		Ett		Två		Tre		Fyra eller flera		Okänt																													
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.																										
	A ⁴	1 261	1 237	819	710	385	428	44	84	13	15	518	540	151	147	134	151	112	98	284	260	62	41	861	801	170	216	64	84	25	25	88	95	53	16	2 498	1 529	813	128	28	1 058	298	285	210	544	103	1 662	386	148	50	183	69																		
B ⁵	936	939	619	532	281	331	29	66	7	10	369	413	124	120	114	117	88	79	203	181	38	29	759	717	92	138	19	37	7	10	24	25	35	12	1 875	1 151	612	95	17	782	244	231	167	384	67	1 476	290	56	17	49	47																			

¹ Från och med 15 år intill 20 år o. s. v. — ² De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här. — ³ Från och med 3 månader intill 6 månader o. s. v. — ⁴ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här, ej heller sinnesslöa och sinnessvaga eller de vid intagandet icke sinnessjuka. — ⁵ Å offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka förut icke vårdade; sinnesslöa eller sinnessvaga medräknas ej här, ej heller de vid intagandet icke sinnessjuka.

Tab. 5. Översikt för år 1920 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter sjukdomens form och efter ålder vid sjukdomens utbrott.

S j u k d o m	2		3		4		5		6		7		8		9		10		11		12		13		14		15 Total- summa
	Under 15 år		15—20 år ¹		20—25 år		25—30 år		30—35 år		35—40 år		40—45 år		45—50 år		50—60 år		60—70 år		Över 70 år		Okänd ålder		Summa		
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	
Melankoli, <i>Melancholia</i>	—	—	3	2	6	7	10	16	9	10	5	12	13	22	10	15	18	31	9	12	1	—	6	7	90	134	224
Mani, <i>Mania</i>	1	—	4	3	7	2	3	1	5	1	3	—	1	4	2	1	—	3	2	1	1	—	1	—	30	16	46
Periodisk sinnessjukdom, <i>Psychosis periodica</i>	4	2	25	43	20	26	21	32	12	20	12	14	14	19	7	10	4	14	2	3	—	1	16	14	137	198	335
Förvirring, <i>Confusio</i>	—	—	8	9	7	21	13	20	7	14	14	8	9	6	7	9	3	2	4	2	—	1	—	2	72	94	166
Primär svagsinnet, <i>Dementia primaria</i>	10	6	52	46	94	64	94	62	67	58	27	30	13	26	8	15	6	12	4	6	—	—	23	20	398	345	743
Kronisk förrekykhet, <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	1	2	1	2	2	2	—	—	—	—	8	2	14	8	22
Sekundär svagsinnet, <i>Dementia secundaria</i>	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Epileptisk sinnessjukdom, <i>Insania epileptica</i>	4	2	3	2	4	2	4	1	1	1	2	—	1	—	—	—	1	1	—	—	—	—	3	2	23	11	34
Degenerativ sinnessjukdom, <i>Insania degenerativa</i>	4	1	8	6	5	8	5	7	1	8	2	6	—	4	1	1	1	2	—	1	—	—	5	1	32	45	77
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning, <i>Psychosis ex intoxicatione</i>	—	—	—	—	—	—	3	—	5	—	9	—	7	1	2	—	3	—	—	—	—	—	5	—	34	1	35
Sinnessjukdom med förlamning, <i>Dementia paralytica</i>	—	—	—	—	—	—	2	—	5	2	16	2	6	2	7	2	8	2	2	—	—	—	—	1	46	11	57
Svagsinnet av organiska orsaker, <i>Dementia organica</i>	1	—	—	—	1	—	4	1	—	1	—	—	—	2	1	3	5	19	26	21	15	21	7	6	60	74	134
Sinnesslöhet, <i>Idiotia</i>	10	4	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	4	15
Sinnessvaghet, <i>Imbecillitas</i>	40	13	3	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	4	—	51	13	64
Summa	74	28	107	111	145	130	161	141	113	115	90	72	66	88	46	59	51	88	50	46	17	23	78	55	998	956	1954

Anm. Här medtagas ej sådana, som vid intagandet voro icke sinnessjuka; se Tab. 2.

¹ Från och med 15 år intill 20 år o. s. v.

Tab. 6. Översikt för år 1920 över *orsaker*, under vilkas inflytelser sinnessjukdom kan anses hava uppkommit hos under året intagna.

O r s a k	2		3			
	Intagna ¹		Intagna, å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka förut ej vårdade			
	m.	kv.	m.	kv.		
Ärtilig belastning.	Sinnessjukdom hos	fadern	54	58	43	46
		modern	70	90	48	68
		far- eller morföräldrar	55	64	44	51
		syskon	147	172	102	133
		avlägsnare släktingar	190	185	147	143
	Alkoholism hos	fader	52	51	40	33
		moder	—	5	—	3
		föräldrar	5	10	5	9
	Epilepsi hos	syskon	7	9	6	7
		avlägsnare släktingar	21	14	17	10
föräldrar		107	71	75	54	
Neurasteni, hysteri eller andra nervösa rubbningar hos	syskon	41	33	32	27	
	avlägsnare släktingar	25	31	12	23	
Själv mord av föräldrar, far- eller morföräldrar, syskon		9	27	6	23	
» » avlägsnare anförvanter		13	4	11	3	
Idioti, sinnessvaghet, lynnesegendomlighet inom släkten		16	21	13	17	
Andra former av belastning		4	3	4	1	
Pubertet		—	2	—	2	
Klimakterium		—	1	—	1	
Ålderdom		15	17	15	17	
Havandeskap		—	13	—	9	
Barnsäng		—	29	—	28	
Digivning		—	10	—	10	
Influensa		37	34	33	33	
Tyfoïdfeber		—	2	—	2	
Andra akuta infektionssjukdomar		14	9	14	7	
Syfilis		56	17	47	14	
Kroniska konsumtionstillstånd (cancer, tuberkulos etc.)		8	3	5	3	
Inanition		—	—	—	—	
Huvudvärk, svår snuva, solsting, förkyllning av huvudet		—	—	—	—	
Sjukdomar i blodkärlen		—	9	—	9	
Epilepsi		2	1	2	1	
Kronisk alkoholism		67	5	44	3	
Andra kroniska intoxikationssjukdomar		4	2	3	1	
Skador å huvudet		14	1	9	—	
Organiska hjärnlidanden		5	1	5	1	
Andra sjukdomar		8	9	7	8	
Oregelbundet, utsvävande levnadssätt		1	3	1	3	
Missbruk av spirituosa, kaffe, tobak		7	1	5	1	
Hälsövidrigt eller ansträngande arbete i yrke		3	5	3	5	
Pauperism		—	2	—	2	
Psykisk överansträngning, neurasteni, sömnlöshet		17	11	13	9	
Självförebärelse, grubbel, sorg		3	24	3	23	
Missräkningar och motgångar, ekonomiska och husliga bekymmer		43	25	35	15	
Kärlek, olyckligt äktenskap, oäkta barn		13	20	10	17	
Religiösa påverkningar		5	7	2	7	
Häftig sinnesrörelse, skrämme		15	21	13	18	
Amerikavistelse, värnpliktsövning, mobilisering		3	1	3	1	
Cellstraff		3	1	2	1	
Andra yttre omständigheter		12	3	10	3	

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda ej medräknade.

Tab. 7. Översikt för år 1920 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, fördelade efter *stånd och yrke.*

1	2		3	4		5		
	Yrkes- utöfvare			Hustrur utan yrke	Barn under 15 år		Övriga familje- med- lemmar	
	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.
I. Jordbruk med binäringar.								
Godsägare och därmed jämförliga arrendatorer, lantbruksinspek- torer	2	2	2	—	—	1	4	
Hemmansägare och därmed jämförliga arrendatorer, rättare, lada- fogdar, mejerister, trädgårdsmästare	111	51	98	—	—	57	89	
Torpäre, stotäre, backstugusittäre, jordbruksarbetäre, tjänäre	201	77	43	—	—	18	14	
Fiskäre	2	—	1	1	—	—	3	
Lappar	4	—	—	—	—	—	—	
II. Industri och hantverk.								
Fabriks- och bruksägäre, disponenter, ingenjörer, byggmästäre, bokhålläre	34	6	15	—	—	—	2	
Arbetäre	199	33	71	—	—	2	13	
Hantverkäre	90	39	55	—	—	1	13	
III. Handel och samfärdsel.								
Handlande, handelsbokhålläre, banktjänstemän, redäre	63	27	22	—	—	—	7	
Idkäre av värdshusrörelse och deras biträden	5	6	2	—	—	—	—	
Tjänstemän vid post, telegraf, telefon och järnvägar	6	4	4	—	—	1	—	
Betjände vid d:o	24	1	9	—	—	1	—	
Sjöfarande, lotsar	29	—	10	—	—	—	—	
Hyrkuskar, åkäre, stadsbud och hamnarbetäre	5	—	7	—	—	—	—	
IV. Allmän tjänst och litterära yrken.								
Prästerskap	3	—	1	—	—	—	2	
Civila och kommunala tjänstemän	12	1	3	—	—	1	1	
D:o d:o betjände	8	—	8	—	—	—	—	
Militärer av officers grad	5	—	1	—	—	—	1	
D:o av lägre grad	14	—	4	—	—	—	1	
Läräre	6	31	3	—	—	—	2	
Litteratörer, artister	12	3	—	—	—	—	1	
Läkäre, veterinärer, tandläkäre, apotekäre	9	1	3	—	—	—	1	
Barnmorskor, sjukvårdspersonal	2	11	2	—	—	—	—	
Studerande	15	2	—	—	—	2	—	
Skriväre, ritäre	—	—	—	—	—	—	—	
V. Annat yrke.								
Tjänstehjon, förut ej angivna	—	70	—	—	1	—	—	
Arbetäre, d:o d:o	35	12	21	—	—	—	2	
f. d. Yrkesutöfvare, kapitalister och pensionärer	12	4	1	—	—	—	—	
Understödtägäre	11	11	—	—	—	—	—	
Fångar	1	—	—	—	—	—	1	
VI. Intet eller okänt yrke.								
	5	5	12	—	—	5	10	
Summa	925	397	398	1	1	89	167	

Tab. 8 a. Översikt av de år 1920 å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka den 31 december befintliga, med fördelning efter *hemort*.

L ä n	2		3		4			5
	Landsbygd		Städer		Hela länet			
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	summa	
Stockholms stad	—	—	555	542	555	542	1 097	262·8
Stockholms län	173	179	21	22	194	201	395	164·9
Uppsala »	92	98	58	65	150	163	313	230·8
Södermanlands »	131	121	32	27	163	148	311	164·6
Östergötlands »	186	154	103	145	289	299	588	198·7
Jönköpings »	149	123	47	36	196	159	355	157·1
Kronobergs »	179	185	15	16	194	201	395	249·7
Kalmar »	200	186	40	46	240	232	472	205·0
Gottlands »	42	47	4	9	46	56	102	182·1
Blekinge »	126	92	40	39	166	131	297	200·7
Kristianstads »	191	168	18	27	209	195	404	168·5
Malmöhus »	267	279	124	111	391	390	781	162·0
Hallands »	82	85	33	18	115	103	218	147·4
Göteborgs och Bohus län	206	177	171	180	377	357	734	173·6
Älvsborgs län	240	226	49	42	289	268	557	186·9
Skaraborgs »	204	162	31	33	235	195	430	177·0
Värmlands »	222	203	29	41	251	244	495	186·1
Örebro »	150	129	34	43	184	172	356	164·7
Västmanlands »	113	86	34	43	147	129	276	164·4
Kopparbergs »	230	213	35	30	265	243	508	202·0
Gävleborgs »	144	107	46	43	190	150	340	128·0
Västernorrlands »	200	152	36	36	236	188	424	161·1
Jämtlands »	107	83	10	16	117	99	216	162·6
Västerbottens »	131	118	7	7	138	125	263	145·8
Norrbottens »	154	119	21	12	175	131	306	168·7
Utrikes ort	7	8	4	3	11	11	22	
Okänd hemort	17	28	—	—	17	28	45	
Summa	3 943	3 528	1 597	1 632	5 540	5 160	10 700	183·0
På 100 000 inv.	190·4	171·2	200·0	177·9	193·1	173·2	183·0	

Tab. 8 b. Översikt av de år 1920 å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka för första gången intagna, med fördelning efter hemort.

L ä n	2		3		4			5
	Landsbygd		Städer		Hela länet			
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	summa	
Stockholms stad	—	—	143	162	143	162	305	73·1
Stockholms län	42	36	3	3	45	39	84	35·0
Uppsala >	15	16	7	10	22	26	48	35·5
Södermanlands >	21	14	7	8	28	22	50	26·5
Östergötlands >	38	21	25	23	63	44	107	35·3
Jönköpings >	17	22	12	4	29	26	55	16·9
Kronobergs >	38	32	5	6	43	38	81	51·3
Kalmar >	28	28	4	10	32	38	70	30·4
Gottlands >	7	11	1	1	8	12	20	35·7
Blekinge >	17	11	3	4	20	15	35	23·6
Kristianstads >	27	14	3	2	30	16	46	19·2
Malmöhus >	48	27	17	10	65	37	102	21·2
Hallands >	11	6	4	3	15	9	24	16·2
Göteborgs och Bohus län	25	36	43	54	68	90	158	37·7
Älvsborgs län	30	32	10	7	40	38	79	26·5
Skaraborgs län	18	23	5	7	23	30	53	21·8
Värmlands >	28	24	2	4	30	28	58	21·9
Örebro >	19	14	4	7	23	21	44	20·4
Västmanlands >	11	8	10	4	21	12	33	19·7
Kopparbergs >	46	51	6	11	52	62	114	44·5
Gävleborgs >	26	20	11	9	37	29	66	24·8
Västernorrlands >	39	36	11	6	50	42	92	35·0
Jämtlands >	19	27	5	4	24	31	55	41·6
Västerbottens >	28	32	1	2	29	34	63	34·9
Norbottens >	42	31	8	8	50	39	89	49·0
Utrikes ort	4	5	4	1	8	6	14	
Okänd hemort	17	16	—	—	17	16	33	
Summa	661	593	354	370	1015	963	1978	33·7

Tab. 9. Översikt för år 1920 över tillfriskningsprocenten bland de under de senaste 10 åren å offentliga, självständiga anstalter intagna.

1		2	3	4	5	6	7
Intagningsårets		årtal	Intagna ¹	Därav vid intagnin-gen som oobolliga att anse	Till-frisknade under nå-got av de 10 åren ²	Tillfrisk-ningspro-cent för de i kol. 3 avdrag av angivna intagna	De do-av de in-tagna med de i kol. 3 anförda
ordningsnummer							
Det 10:de	räknat tillbaka från redovisningsåret som lista år.	1911	1 548	575	525	33·91	62·86
> 9:de		1912	2 696	1 573	593	22·00	41·65
> 8:de		1913	2 081	982	608	29·22	52·81
> 7:de		1914	1 888	892	575	30·46	52·75
> 6:te		1915	2 327	1 119	593	25·48	51·91
> 5:te		1916	2 108	872	617	29·27	58·63
> 4:de		1917	2 199	1 075	511	23·24	51·11
> 3:de		1918	2 432	1 326	541	22·25	45·48
> 2:dra		1919	2 865	1 236	768	26·81	56·86
Redovisningsåret		1920	2 586	1 079	475	18·37	58·28

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt för sinnessjuka direkt överförda medräknas ej här, ej heller de vid intagandet icke sinnessjuka. — ² De tillfrisknade införas för det år, under vilket de å anstalten intagits, och ej för det år, under vilket de utskrivits tillfrisknade.

Tab. 10. Översikt för år 1920 över de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka tillfrisknade.

S j u k d o m	Vistelsetid inom hospitalet					Sjukdomens bestånd efter dess uppkomst											Summa	Summa sammanräkn										
	kortare tid än 3 månader		3-6 månader ¹		6-12 månader		1-2 år		över 2 år		kortare tid än 3 månader		3-6 månader ¹		6-12 månader				1-2 år.		2-5 år.		över 5 år		okänt		Summa	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.			m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
Melankoli. <i>Melancholia</i>	12	16	15	15	14	16	2	11	4	1	8	8	9	8	18	20	4	16	3	6	5	—	—	1	47	59	106	
Mani. <i>Mania</i>	11	8	12	5	6	7	2	1	—	—	6	1	6	4	12	7	4	3	2	—	—	1	1	—	31	16	47	
Periodisk sinnessjukdom. <i>Psychosis periodica</i>	50	46	64	72	38	46	24	32	13	8	29	19	44	48	46	60	36	52	12	13	16	5	6	7	189	204	393	
Förvirring. <i>Confusio</i>	35	26	11	24	9	11	2	1	—	—	25	22	13	18	12	18	6	3	1	—	—	—	—	1	57	62	119	
Primär svagsinnet. <i>Dementia primaria</i>	6	7	11	9	14	12	10	6	5	7	3	6	7	4	14	11	11	9	6	4	3	7	2	—	46	41	87	
Kronisk förrekythet. <i>Paranoia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sekundär svagsinnet. <i>Dementia secundaria</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Epileptisk sinnessjukdom. <i>Insania epileptica</i>	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	2	3	
Degenerativ sinnessjukdom. <i>Insania degenerativa</i>	7	14	5	9	1	1	2	1	2	—	2	12	5	6	3	3	2	—	1	2	1	1	3	1	17	25	42	
Sinnessjukdom i följd av kronisk förgiftning. <i>Psychosis ex intoxicatione</i> . .	15	1	3	—	—	2	—	2	—	—	13	—	1	—	1	1	2	—	1	—	2	—	2	—	22	1	23	
Sinnessjukdom med förlamning. <i>Dementia paralytica</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Svagsinnet av organiska orsaker. <i>Dementia organica</i>	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1	3
Sinnesslöhet. <i>Idiotia</i>	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sinnessvaghet. <i>Imbecillitas</i>	—	—	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	3	—	3
Summa	139	114	122	134	82	95	44	52	28	16	87	69	87	88	106	122	65	88	27	25	29	14	14	10	415	411	826	

¹ Från och med 3 månader intill 6 månader o. s. v.

Tab. 11. Översikt för år 1920 över *dödsorsaker* bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka avlidna.

1	2	3	4
Dödsorsak (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 9 okt. 1911)	M.	Kv.	Summa
Marasmus senilis	5	10	15
Septicæmia	5	3	8
Erysipelas	1	2	3
Influenza epidemica	5	5	10
Febris typhoides. Paratyphus	—	—	—
Encephalitis lethargica	1	—	1
Tuberculosis pulmonum	64	82	146
> aliorum organorum	5	6	11
Aliæ infectiones	2	—	2
Anæmia pernicioso gravis	1	—	1
Diabetes mellitus	—	1	1
Inanitio	—	1	1
Aliæ cachexiæ	—	1	1
Meningitis cerebri	3	1	4
Hæmorrhagia cerebri et meningum. Emollitio cerebri	4	8	12
Epilepsia	3	4	7
Otitis media purulenta	1	1	2
Dementia paralytica	37	11	48
Insania	6	8	14
Insania (Suicidium: submersio)	1	—	1
> (Suicidium: strangulatio, suffocatio)	2	1	3
> (Suicidium: intoxicatio)	1	—	1
Alii systematis nervosi morbi	2	1	3
Pericarditis	—	2	2
Endocarditis chr. Vitium org. cordis. Myocarditis chr. Cardioscler.	13	18	31
Arteriosclerosis. Aneurysma	14	10	24
Thrombosis. Embolia	3	6	9
Bronchitis acuta et chronica	2	7	9
Pneumonia acuta	33	39	72
Gangræna pulmonum	3	—	3
Pleuritis. Empyema	2	1	3
Alii organorum respirationis morbi	4	7	11
Gastroenteritis acuta	3	5	8
Gastroenteritis chronica	3	1	4
Ulcus ventriculi	1	2	3
Ileus	2	1	3
Hernia	—	1	1
Appendicitis	1	2	3
Cholelithiasis	3	3	6
Alii organ. digestionis morbi	1	1	2
Nephritis acuta et chronica	2	5	7
Cystopyelonephritis	3	2	5
Organorum generationis morbi	—	2	2
Carcinoma	8	8	16
Tumores alii	1	2	3
Casus mortiferi (Combustio, Laceratio, Suffocatio)	1	2	3
Homicidium	—	—	—
Summa	252	273	525

Tab. 12. Översikt för år 1920 över *tillfälliga sjukdomar* bland de å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka vårdade.

1	2	3	4	1	2	3	4
S j u k d o m (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 19 okt. 1914)	M.	Kv.	Summa	S j u k d o m (enl. K. Med.-styr. cirk. d. 19 okt. 1914)	M.	Kv.	Summa
Marasmus senilis	1	5	6	Enterocolitis, proctitis chr.	7	4	11
Septicæmia. Prosepticæmia.				Appendicitis	3	4	7
Abscessus. Phlegmone	125	112	237	Ileus. Volvulus. Invaginatio	3	3	6
Erysipelas	36	59	95	Hernia	13	2	15
Scarlatina	1	2	3	Cholelithiasis	2	15	17
Diphtheria	3	6	9	Icterus. Icterus catarrhalis	2	6	8
Influenza epidemica	367	318	685	Peritonitis acuta	1	2	3
Typhus abdominalis	2	4	6	Alii organ. digestionis morbi ¹	172	236	408
Dysenteria	4	—	4	Nephritis degen. et inflamm. ac.	2	4	6
Tbc. pulmonum. Tbc. laryngis organorum aliorum	101	143	244	Nephritis degen. et inflamm. chr. Morbus Brighti	5	6	11
Syphilis acquisita	4	2	6	Pyelitis. Cystopyelonephritis	3	2	5
Febris. Febricula	43	24	67	Cystitis	7	10	17
Aliæ infectiones	6	8	14	Alii morbi org. uropoëticorum	7	1	8
Anæmia	1	7	8	Morbi organorum generationis	12	12	24
Alii morbi sanguinis	3	3	6	Myitis. Rheumatismus muscul. Tendovaginitis	30	5	35
Diabetes mellitus	3	4	7	Bursitis. Hygroma	2	1	3
Hæmorrhagia meningum cerebri	1	6	7	Polyarthrit. rheumatica acuta	6	8	14
Meningitis cerebri	3	3	6	Polyarthrit. rheumatica chronica	11	4	15
Congestio cerebri	—	—	—	Osteomyelitis. Osteitis. Periostitis	2	1	3
Hæmorrhagia, thrombosis, embolia cerebri. Emollitio cerebri	3	4	7	Alii morbi articul. et ossium	13	11	24
Encephalitis lethargica	3	—	3	Erythema multiforme et nodosum	8	3	11
Epilepsia	5	2	7	Zoster	—	20	20
Alii nervosi morbi	11	5	16	Eczema	18	9	27
Dementia paralytica	39	15	54	Psoriasis	35	30	65
Pericarditis	1	2	3	Ulcus varicosum cruris	1	3	4
Endocarditis, Myocarditis ac.	1	1	2	Acne	24	6	30
Endocarditis chr. Vitium organ- icum cordis. Myocarditis chr.				Furunculosis. Furunculus	11	2	13
Cardiosclerosis. Coradiposum	34	31	65	Carbunculus	195	60	255
Arteriosclerosis. Atheromatosis. Atherosclerosis. Endarteriitis	18	11	29	Tricophytia	46	23	69
Phlebitis	—	4	4	Alii morbi cutanei	22	1	23
Aneurysma	—	—	—	Morbi meatus auditorii externi	27	13	40
Varix	20	2	22	Otitis media catarrhalis	7	8	15
Thrombosis. Embolia	4	8	12	Otitis media purulenta	5	6	11
Tracheitis acuta. Bronchitis acuta	116	165	281	Otitis media purulenta	27	43	70
Tracheitis chr. Bronchitis chr.	13	7	20	Aliæ otopatix	1	3	4
Asthma bronchiale	10	5	15	Conjunctivitis, seritivalis, catarrhalis	22	12	34
Hæmorrhagia pulmonum	6	1	7	Dacryocystitis catarrhalis	2	4	6
Pneumonia crouposa acuta	46	38	84	Keratitis ulcerosa	3	1	4
Bronchopneumonia acuta	19	26	45	Iritis, iridocyclitis	2	1	3
Gangrena pulmonum	3	—	3	Cataracta	—	1	1
Pleuritis. Empyema pleuræ	26	17	43	Strabismus	—	—	—
Alii organ. respirationis morbi	19	13	32	Aliæ ophthalmix	27	23	50
Tonsillitis acuta. Angina ton- sillarix. Pharyngitis acuta	93	90	183	Carcinoma	10	17	27
Gastritis acuta	88	95	183	Struma	—	—	—
Enterocolitis acuta. Proctitis acuta ¹	306	348	654	Alii tumores	1	6	7
Gastritis chronica	5	5	10	Fractura	16	36	52
Ulcus ventriculi. Ulcus duodeni	6	8	14	Luxatio. Distorsio	17	9	26
				Contusio	59	44	103
				Vulnus	86	58	144
				Combustio	3	5	8
				Congelatio	2	—	2
				Övriga olycksfall	5	2	7

¹ Därav 391 fall (202 m., 189 kv.) av matförgiftning. — ² Därav 369 fall (148 m., 221 kv.) av diarré.

Tab. 13. *Kriminalpatienter å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka år 1920.*

A. Underhållsdagar samt vid årets slut befintliga.

A n s t a l t .	2		3		4		
	Underhålls- dagar	Medeltal vär- dade per dag		Den 31 december befintliga ²			
		m.	kv.	m.	kv.	sa	
Stockholms hospital	3 633	6·9	3·0	5	6	11	
Uppsala » och asyl	24 386	56·5	10·1	63	9	72	
Nyköpings »	6 689	15·9	2·4	15	3	18	
Vadstena » och asyl	8 523	20·3	3·0	22	2	24	
Växjö »	4 365	6·3	5·6	8	6	14	
» » kriminalavdelningen	37 921	103·6	—	105	—	105	
Västerviks »	22 531	53·3	8·3	54	9	63	
Visby »	1 608	3·0	1·4	4	1	5	
Lunds » och asyl	16 882	40·3	5·8	40	5	45	
Malmö asyl	4 889	5·0	8·4	6	9	15	
Göteborgs hospital	6 161	14·8	2·0	16	1	17	
Vänersborgs » och asyl	14 232	32·9	6·0	36	6	42	
Kristinehamns »	11 192	24·9	5·9	27	5	32	
Sätters »	19 113	47·0	5·2	45	4	49	
Härnösands »	9 548	18·1	8·0	20	8	28	
Ostersunds »	11 831	31·2	1·1	33	1	34	
Piteå hospital och asyl	6 901	14·9	4·0	16	4	20	
Sjukhuset vid Långbro	—	—	—	—	—	—	
Upptagningsanstalten vid Ulvsunda	—	—	—	—	—	—	
» » vid Sandbyhov	—	—	—	—	—	—	
» » i Hälsingborg	—	—	—	—	—	—	
Summa	210 405	494·9	80·2	515	79	594	

B. Å samtliga anstalter under året intagna och avförda.

	1		2		3		4		5	
			Ottillräkneliga förklarade		Straffångar		Rannsaks- fångar		Observations- fall	
	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.	m.	kv.
<i>Av de intagna¹ voro tilltalade eller dömda för</i>										
mord, mordförsök	6	—	1	1	—	—	—	—	7	2
dråp	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mordbrand	3	—	—	—	—	—	—	—	4	—
övertvång, misshandel	2	1	1	—	—	—	—	—	4	1
stöld, bedrägeri, rån, förfalskning	21	1	1	—	—	—	—	—	16	7
rymning	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
skadegörelse	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
värnpliktsvägran, rymn. fr. krigstjänst etc.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
sedlighetabrott	4	—	1	—	—	—	—	—	7	—
fosterfördrivning	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
utprängling, förfalskning av sedlar	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
mened	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
tjänsteförsummelse	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
missfirmelse mot tjänsteman	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
vållande av eldskada	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Summa intagna ¹	36	2	4	1	—	—	—	—	41	10
<i>Avförda²</i>										
tillfrisknade	7	1	—	—	—	—	—	—	—	—
förbättrade	4	1	—	—	1	—	—	—	—	—
oförbättrade	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—
till annan offentl. självständig anstalt	17	2	—	—	—	—	—	—	—	—
döda	3	3	—	—	1	—	—	—	—	—
Summa avförda ²	32	7	—	—	2	—	—	—	—	—

¹ De från annan offentlig, självständig anstalt direkt överförda upptagas icke här. — ² Observationsfall upptagas icke här. — ³ Dessutom 2 observationspat., 3 ej lagförda och 3 f. d. straffångar.

Tab. 14. Översikt för år 1920 angående å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka intagna och avlidna, av *dementia paralytica* lidande.

1			2		3		4															
I n t a g n a ¹					A v l i d n a																	
Y r k e	Yrkes- utövare	Famil- jemed- lemmar		Ålder vid döds- fallet	Sjukdomens bestånd från dess uppkomst																	
		m.	kv.		Under 1 år	1—2 år ²	2—3 år	3—5 år	5—10 år	Över 10 år												
					m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.	m. kv.												
I. Jordbruk med binärningar.					0—25 år . . .																	
Godsägare och därmed jämför- liga arrendatorer, lantbruks- inspektorer					—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hemmansägare och därmed jämför- liga arrendatorer, rättare, ladufogdar, trädgårdsmästare					—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Torpare, jordbruksarb., tjänare Fiskare					—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
II. Industri och hantverk.					45—50 år . . .	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Fabriks- och bruksägare etc.					3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Arbetare					9	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Hantverkare					6	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
III. Handel och samfärdsel.					60—70 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Handl., bokhåll., banktjänstem. Läkare av vårdshusrör., bitråd. Tjänstemän vid post, telegraf, järnvägar					11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Betjänte vid d:o					2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sjöfarande					3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Hyrkuskar, stadsbud, stuvare					1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
IV. Allmän tjänst och litte- rära yrken.					Över 70 år . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Civila och kommunala tjänste- män, lärare etc.					3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Civila och kommunala betjänte					—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Militärer av officersgrad					2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Militärer, subalterner o. manskap					—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Litteratörer, artister					3	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Läkare, veterinärer, tandläkare, apotekare, sakkörare					1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Barnmorskor, sjukvårdspersonal					—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V. Annat yrke.					Okänd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Kapitalister, f. d. yrkesutövare					—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Arbetare, tjänstehjon ej angivna					—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Understödsdagare					—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
VI. Intet eller okänt yrke					Summa	46	5	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
					Summa	4	6	18	1	6	2	3	1	4	1	2	—	—	—	—	—	
					Intagna.¹																	
					<i>Civilstånd.</i>																	
					Ogift										{m. 11							
															{kv. 3							
					Gift										{m. 34							
															{kv. 5							
					Änkling										—							
					Änka										—							
					Fränskild										{m. 1							
															{kv. 1							
					<i>Hemort.</i>																	
					Landsbygd										{m. 7							
															{kv. 1							
					Stad										{m. 39							
															{kv. 10							
					<i>Antaglig sjukdomsorsak.</i>																	
					Syfilis										{m. 45							
															{kv. 9							
					Alkoholmissbruk										{m. —							
															{kv. —							

¹ Här upptagas icke å offentliga, självständiga anstalter för sinnessjuka förut under diagnos *dementia paralytica* vårdade, ej heller från annan sådan anstalt överförda. — ² Från och med 1 år intill 2 år o. s. v. — ³ Från och med 25 år intill 30 år o. s. v.

Tab. 17. Totalkostnad samt på statsverket belöpande kostnad för hospitalens drift under år 1920.

	Kronor	Kronor	Kronor
Totalkostnad.			
<i>VI F. 11. Hospitals underhåll:</i>			
Avlöning	4 787 086 32		
Utspisning	4 597 990 36		
Linne, gång- och sängkläder	1 128 425 91		
Eldning och lyshållning	4 976 206 66		
Medikamenter	140 514 04		
Tvätt och renhållning	241 371 23		
Inventarier	302 106 73		
Underhåll av byggnader och gårdar	1 419 677 99		
Skrivmaterialier	57 134 11		
Utskylder	6 149 75		
Trädgård och jordbruk	—		
Diverse	390 295 18		
Indragningsstat	116 041 35	18 162 999 63	
varifrån avgår vinst å rörelse		325 373 60	17 837 626 03
<i>VI F. 12. Bidrag till befordringsavgifter</i>			39 850 06
<i>VI I. 9. Ålderstillägg</i>			17 475 75
<i>VI I. 10. Rese- och traktamentspenningar</i>			5 706 65
<i>T. VI G. 9. Tillfällig löneförbättring</i>			14 078 78
<i>T. VI G. 11. Dyrtidstillägg</i>			6 806 429 —
Summa kronor			24 721 166 27
På statsverket belöpande kostnad för hospitalens drift.			
<i>VI F. 11. Hospitals underhåll: totalkostnad</i>		17 837 626 03	
minskad med influtna icke statsmedel:			
underhållsbidrag kr.	14 000 —		
patientavgifter >	6 020 026 47	6 034 026 47	11 803 599 56
<i>VI F. 12. Bidrag till befordringsavgifter</i>			39 850 06
<i>VI I. 9. Ålderstillägg</i>			17 475 75
<i>VI I. 10. Rese- och traktamentspenningar</i>			5 706 65
<i>T. VI G. 9. Tillfällig löneförbättring</i>			14 078 78
<i>T. VI G. 11. Dyrtidstillägg</i>			6 806 429 —
Summa kronor			18 687 139 80

Tab. 18. Utgifter av anslaget till hospitals

Anstalt	På år 1920 belöpande							
	Avlöning	Utspisning	Linne, gång- och sängkläder	Eldning och lyshållning	Medikamenter	Tvätt och renhållning	Inventarier	Underhåll av byggnader och gårdar
Kungl. Medicinalstyrelsen	—	—	—	—	—	—	—	—
Stockholms hospital	198 507 99	151 165 76	40 241 19	231 635 75	9 563 67	13 506 96	22 579 70	58 412 29
Uppsala hospital o. asyl	551 206 40	681 094 15	144 498 84	625 437 48	22 788 01	40 385 92	47 084 86	110 491 57
Nyköpings hospital	122 200 65	102 873 28	33 647 38	74 413 35	2 751 47	6 622 71	2 944 96	25 329 11
Strängnäs »	43 656 40	13 05	—	152 466 32	—	4 029 99	88 83	29 147 19
Vadstena hosp. o. asyl	380 087 54	300 439 92	53 268 56	233 489 47	12 542 97	12 399 87	18 903 30	179 746 72
Växjö hospital	312 122 97	193 250 04	54 568 80	190 908 55	3 753 67	10 480 71	18 175 08	28 829 20
» Korsberga centralh.	14 335 94	52 112 46	9 835 91	8 671 33	622 73	670 90	480 24	551 62
» » lantbr.-kol.	6 113	2 954 72	—	64 15	—	289 50	952 35	240 90
Västerviks hospital	465 809 22	370 307 64	65 501 40	372 465 41	13 521 76	15 183 58	24 732 93	51 955 15
Visby »	43 358	30 492 24	6 883 33	20 530 88	910 28	2 232 91	677 30	13 612 74
Malmö asyl	52 972 17	54 041 42	13 721 55	56 615 28	928 29	3 515 32	4 512 81	9 759 19
Lunds hospital o. asyl	494 829 32	541 775	140 025 04	790 097 86	11 828 69	21 709 99	32 979 84	236 431 79
Göteborgs hospital	234 316 40	218 606 64	64 112 43	248 151 79	5 606 95	13 775 58	28 994 17	119 962 39
Vänerns borgs hosp. o. asyl	430 750 55	500 187 20	111 376 67	440 560 55	11 603 09	22 876	15 930 37	69 144 45
Kristinhamns hospital	382 659 67	350 925 56	140 841 57	543 237 07	14 758 69	16 697 19	23 091 43	80 592 64
Säters »	424 448 12	404 862 79	83 027 92	402 305 97	15 349 84	19 160 93	14 866 44	119 876 47
Härnösands »	142 996 07	137 360 65	22 003 21	69 217 45	2 978 95	3 710 97	7 249 52	30 183 82
Östersunds »	270 089 71	280 270 78	96 018 31	315 614 97	5 875 18	18 430 02	20 636 67	165 652 58
Piteå hospital o. asyl	216 646 20	215 257 06	48 853 80	200 292 93	5 129 80	15 692 78	17 225 43	89 758 36
Summa	4 787 086 37	4 597 990 36	1 128 425 91	4 976 206 66	140 514 04	241 371 23	302 106 73	1 419 677 99

1 Underhållsbidrag.

underhåll, belöpande sig på år 1920.

kostnader för						A v g å r			På år 1920 belöpande utgifter för statsverket
Skriv- materia- lier	Ut- skylder	Träd- gård och jord- bruk	Diverse	Indrag- nings- stat	Summa	Vinst å rörelse	Patient- avgifter och under- hållsbidrag	Summa	
—	—	—	67 910.98	—	67 910.98	—	—	—	67 910.98
1 233.76	—	—	23 094.17	9 709.78	769 650.97	2 728.98	{ 1 14 000 — 228 089.30 }	244 818.28	524 832.74
4 791.61	280.29	—	39 280.06	9 882.65	2 277 221.24	59 489.78	776 734.59	836 224.32	1 440 996.92
1 592.28	207.02	—	8 079.78	4 316.48	384 978.42	3 912.29	120 762.90	124 675.19	260 308.28
6 376.66	321.31	—	8 605.26	—	244 705.01	1 474.27	—	1 474.27	243 230.74
3 280.48	33.27	—	9 395.25	24 065.79	1 227 633.14	29 225.65	529 466.35	558 692.00	668 941.14
3 311.74	458.64	—	19 044.08	11 590.48	846 498.96	25 022.80	279 000.05	304 022.85	542 471.11
—	—	—	5 868.37	—	93 149.50	—	—	—	93 149.50
—	436.92	—	117.85	—	11 169.89	152.19	—	152.19	11 017.70
4 516.61	18.35	—	28 791.60	311.24	1 413 114.89	28 596.54	487 417.10	516 013.64	897 101.25
480.45	—	—	2 233.21	—	121 411.44	—	37 296.18	37 296.18	84 115.26
903.07	81.87	—	8 913.28	1 434.00	207 398.25	—	61 469.65	61 469.65	145 928.60
6 196.89	489.68	—	25 010.29	18 535.51	2 319 909.84	43 020.19	811 288.19	854 308.38	1 465 601.46
3 266.23	427.02	—	13 940.29	8 657.77	959 817.66	9 950.17	348 766.50	358 716.67	601 100.99
3 924.01	1 718.79	—	22 344.40	—	1 630 416.09	57 022.40	659 665.35	716 687.75	918 728.34
3 336.60	13.45	—	23 656.55	12 097.89	1 591 958.31	18 531.70	484 109.65	502 641.35	1 089 316.96
4 503.21	52.90	—	26 222.53	—	1 514 677.12	29 168.15	518 088.05	547 256.20	967 420.92
2 332.60	253.09	—	8 450.78	8 564.18	435 301.29	6 742.84	154 883.00	161 625.84	273 675.45
4 525.14	906.22	—	29 894.86	180.00	1 208 124.24	9 836.39	304 942.50	314 778.89	898 345.35
2 512.83	450.93	—	19 441.57	6 695.70	837 957.39	499.36	218 017.11	218 546.47	619 410.92
57 134.11	6 149.75	—	390 295.18	116 041.35	18 162 999.63	325 373.60	6 084 026.47	6 359 400.07	11 808 599.56

Tab. 19. Sammandrag av hospitalens förvaltning år 1920.

D e b e t				K r e d i t			
		Statsmedel	Donationsmedel			Statsmedel	Donationsmedel
<i>Ingående balans:</i>				<i>Ingående balans:</i>			
Statsmedel:				Statsmedel: ntfiftsrester	—	254 85	
Kassabehållning	1 725 964 25			<i>Insättning å statsverkets giro- räkning</i>	—	114 11	
Förskott							
Inkomstrester	42 182 77	1 768 147 02					
Donationsmedel:							
Innestående i bank	161 272 76		324 114 57				
Obligationer	162 841 81						
<i>Uttag å statsverkets giroräkning</i>	—	20 104 894 80					
<i>Innehållna pensionsavgifter . .</i>	—	76 611 05					
Inkomster.				Utgifter.			
<i>VI F. 11. Hospitals underhåll:</i>				<i>VI F. 11. Hospitals underhåll:</i>			
Kungl. Medicinalstyrelsen	114 11			Kungl. Medicinalstyrelsen	68 025 09		
Hospitalen:				Hospitalen	22 388 424 82	22 456 449 91	
Patientavgifter	6 370 734 68						
Underhållsbidrag	14 000 —			<i>VI F. 12. Bidrag till beford- ringsavgifter</i>	—	39 852 93	
Övriga inkomster	2 796 282 01	9 181 130 80		<i>VI I. 9. Ålderstillägg</i>	—	17 475 75	
<i>VI F. 12. Bidrag till beford- ringsavgifter</i>	—	2 87		<i>VI I. 10. Rese- och traktements- penningar</i>	—	5 908 05	
<i>VI I. 9. Ålderstillägg</i>	—	—		<i>T. VI G. 9. Tillfällig löneför- bättring</i>	—	14 603 74	
<i>VI I. 10. Rese- och traktements- penningar</i>	—	201 40		<i>T. VI G. 11. Dyrtidstillägg . . .</i>	—	6 845 949 28	
<i>T. VI G. 9. Tillfällig löneför- bättring</i>	—	524 96					
<i>T. VI G. 11. Dyrtidstillägg . . .</i>	—	39 520 28		<i>Diverse fonder</i>	—	—	8 191 11
<i>Diverse fonder</i>	—	—	17 610 91				
<i>Utgående balans:</i>				<i>Utgående balans:</i>			
Statsmedel: ntfiftsrester	—	75 —		Statsmedel:			
				Kassabehållning	1 748 346 41		
				Förskott	—		
				Inkomstrester	42 153 66	1 790 500 06	
				Donationsmedel:			
				Innestående i bank	181 273 87		
				Obligationer	152 260 60		333 534 87
Summa	—	81 171 108 18	841 725 48	Summa	—	81 171 108 18	841 725 48

Tab. 20. Redogörelse över hospitalen tillhöriga fonder år 1920.

Förvaltande myndighet och fondens namn	D e b e t						K r e d i t					
	Ingående balans		Inkomster		Summa		Utgifter		Utgående balans		Summa	
<i>Kungl. Medicinalstyrelsen:</i>												
Adelswärdiska fonden	73 018	70	3 228	87	76 247	07	2 172	78	74 074	29	76 247	07
<i>Stockholms hospital:</i>												
A. W. Lundins fond	15 297	42	580	71	15 878	13	555	—	15 323	13	15 878	13
Carl Hedströms fond	1 659	57	80	01	1 739	58	160	87	1 578	71	1 739	58
Eva Kylinder-Ljunglöfs fond	2 589	25	122	35	2 711	60	250	—	2 461	60	2 711	60
Teodor Hintzes fond	10 374	61	514	44	10 889	05	300	—	10 589	05	10 889	05
<i>Uppsala hospital och asyl:</i>												
Makarna v. Sass' fond	31 849	48	1 538	70	33 388	18	—	—	33 388	18	33 388	18
Lundgrenska donationsfonden	1 761	10	88	05	1 849	15	—	—	1 849	15	1 849	15
Hospitalshjonens sparkassa	689	89	34	49	724	38	—	—	724	88	724	38
<i>Nyköpings hospital:</i>												
C. M. Lindströms donationsfond	586	89	29	80	615	69	40	—	575	69	615	69
Patienternas utflyktsfond	510	46	25	50	535	96	—	—	535	96	535	96
<i>Vadstena hospital och asyl:</i>												
Adelswärdiska fondens räntemedel	168	82	759	51	927	83	927	83	—	—	927	83
<i>Värjö hospital:</i>												
Kruses donationsfond	5 029	25	262	88	5 292	13	284	74	5 007	89	5 292	13
Elsa Robertsons donationsfond	10 351	99	521	82	10 873	81	734	04	10 139	77	10 873	81
<i>Malmö asyl:</i>												
N. P. Rosenblads donationsfond	2 750	—	143	—	2 893	—	—	—	2 893	—	2 893	—
<i>Lunds hospital och asyl:</i>												
Gertrud Thörns fond	20 876	75	1 081	66	21 958	41	5	—	21 953	41	21 958	41
<i>Göteborgs hospital:</i>												
Marika Dicksons fond	6 295	68	327	20	6 622	88	519	—	6 103	88	6 622	88
<i>Vänersborgs hospital och asyl:</i>												
Sven Svenssons donationsfond	122 826	04	7 335	93	130 161	97	1 500	—	128 661	97	130 161	97
<i>Kristinehamns hospital:</i>												
Räntemedel ur Axel och Agnes Enwalls fond	30	21	2	60	32	81	—	—	32	81	32	81
<i>Härnösands hospital:</i>												
Hospitalets arbetskasna	10 258	31	516	41	10 774	72	741	85	10 032	87	10 774	72
Walfrid Enbloms sjukvårdsfond Nr 1 för Norrland	6 548	06	342	70	6 890	76	—	—	6 890	76	6 890	76
<i>Piteå hospital och asyl:</i>												
Kollektfonden	643	09	75	28	718	37	—	—	718	37	718	37
Summa	824 114	57	17 010	91	841 725	48	8 191	11	833 534	87	841 725	48

Tab. 21. Sammandrag av kyrkoherdarnas och hälsovårdsnämndernas

1	S i n n e s s j u -												
	Antal	Hemort		Kön		Civilstånd			Ålder				
		landsbygd	städer	män	kvinnor	ogifva	gifva ¹	ej angivet	under 20 år	20—40 år	över 40 år	ej angiven	
1	2 229	—	2 229	957	1 272	1 513	666	50	37	782	1 389	21	
2	494	425	69	224	270	341	153	—	10	166	318	—	
3	362	239	123	167	195	252	110	—	5	100	257	—	
4	468	352	116	215	253	307	161	—	7	149	312	—	
5	183	—	183	79	104	134	49	—	2	52	129	—	
6	669	559	110	314	355	487	182	—	8	192	469	—	
7	740	583	157	380	360	540	200	—	7	191	542	—	
8	648	597	51	313	335	467	181	—	6	170	472	—	
9	788	628	110	371	367	540	198	—	6	209	523	—	
10	189	160	29	82	107	135	54	—	1	38	150	—	
11	468	333	135	242	226	347	121	—	7	158	303	—	
12	701	628	73	322	379	539	162	—	6	204	491	—	
13	266	1	265	119	147	186	80	—	2	54	210	—	
14	1 052	659	393	454	598	759	293	—	20	305	727	—	
15	453	342	111	209	244	352	101	—	9	136	308	—	
16	554	—	554	275	279	356	198	—	5	178	371	—	
17	748	659	89	368	380	565	183	—	12	218	518	—	
18	952	805	147	448	504	724	228	—	15	241	696	—	
19	697	597	100	376	321	546	151	—	6	185	506	—	
20	960	820	110	454	476	726	204	—	9	241	680	—	
21	616	487	129	302	314	492	124	—	10	211	395	—	
22	387	268	119	203	184	269	118	—	6	124	257	—	
23	751	690	61	382	369	549	202	—	15	256	479	1	
24	626	458	188	306	320	446	180	—	8	208	410	—	
25	742	583	159	378	364	521	221	—	16	255	471	—	
26	340	295	45	187	153	267	73	—	7	120	213	—	
27	453	426	27	245	208	329	124	—	16	158	279	—	
28	437	368	69	228	209	297	140	—	12	150	275	—	
	Summa	17 893	11 942	5 951	8 600	9 298	12 986	4 857	50	270	5 451	12 150	22

¹ Här inräknade änklingar, änkor och fränskilda makar. — ² Tillhörande landsting eller kommuner som ej i landsmed ökad vårdform. — ³ Därav 11 d:o. — ⁴ Därav 4 d:o. — ⁵ Därav 2 d:o.

uppgifter om sinnessjuka och sinnesslöa i riket i slutet av år 1920.

14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34	
k a.					S i n n e s s l ö a.																
Vårdas inom					Antal	Hemort		Kön		Civilstånd		Ålder			Vårdas inom						
ensatte eller där- emot svarande dem	enskild anstalt	forsörjnings- anstalt	uppträgnings- anstalt	statensanstalt för sinnessjuka		landbyggt	städer	män	kvinnor	gifta ¹	ogifva	under 20 år	20—40 år	över 40 år	ensatte eller där- emot svarande dem	anstalt för sinnesslöa	bild- bara	obild- bara	forsörjnings- anstalt	uppträgnings- anstalt	statensanstalt för sinnessjuka
301	22	389	900	617	620	—	620	327	293	620	—	352	213	55	158	145	243	70	—	4	1
108	19	43	40	284	338	300	38	182	156	336	2	112	129	97	153	48	72	42	8	15	2
57	4	45	8	248	225	185	40	130	95	224	1	66	97	62	111	24	50	27	1	12	3
69	8	89	8	294	329	276	53	186	143	327	2	107	106	116	142	42	56	86	1	2	4
4	2	36	70	671	128	—	128	60	68	127	1	58	48	22	39	6	36	35	9	3	5
132	7	99	14	417	580	524	56	351	229	579	1	181	203	196	316	51	70	122	8	13	6
261	6	88	41	344	489	378	61	251	188	438	1	91	183	165	301	32	31	62	3	10	7
168	11	93	2	374	365	348	17	200	165	362	3	73	138	154	237	33	21	67	2	5	8
194	1	118	14	411	431	400	31	247	184	431	—	113	154	164	267	18	44	97	—	5	9
79	—	15	—	95	124	95	29	74	50	124	—	42	47	35	92	7	17	4	—	4	10
87	7	85	8	281	291	280	61	173	118	290	1	98	103	90	163	14	45	60	—	9	11
188	9	79	35	390	336	312	24	192	144	335	1	78	121	137	187	33	40	62	1	13	12
13	3	142	19	89	79	—	79	38	41	79	—	20	39	20	40	7	6	23	—	3	18
178	39	176	125	534	549	413	136	306	243	539	10	162	218	169	291	50	49	108	12	39	14
108	2	109	22	212	289	240	49	159	130	289	—	78	109	102	182	13	38	45	2	9	15
176	6	210	55	207	134	—	134	83	51	133	1	66	50	18	58	14	33	21	7	1	16
192	5	110	19	422	431	408	23	259	172	430	1	123	153	155	298	13	44	61	2	13	17
311	17	124	16	484	570	499	71	318	252	567	3	133	204	233	377	22	89	65	3	14	18
222	11	37	17	410	459	418	41	244	215	458	1	105	165	189	290	41	63	61	1	3	19
239	2	218	2	469	624	589	35	354	270	624	—	112	241	271	415	15	37	150	—	7	20
133	9	132	8	334	446	414	32	263	183	444	2	116	176	154	237	25	69	104	4	7	21
51	1	43	23	269	259	216	43	151	108	256	3	87	91	81	133	21	47	44	2	12	22
198	1	95	3	454	488	460	28	245	243	488	—	148	177	163	303	22	76	72	1	14	23
151	7	115	34	319	425	353	72	219	206	425	—	118	178	129	225	39	88	64	1	8	24
194	65	72	10	401	386	350	36	214	172	384	2	99	179	108	276	15	24	59	—	12	25
93	3	50	4	190	252	231	21	128	124	252	—	78	113	61	168	12	41	20	1	10	26
160	5	20	11	257	375	365	10	211	164	367	8	128	143	104	253	36	52	25	1	8	27
136	4	29	17	251	294	261	33	150	144	290	4	91	125	78	198	9	43	30	3	11	28
4 103	276	2 861	1 525	9 128	10 266	8 265	2 001	5 715	4 551	10 218	48 3 035	3 903	3 328	5 910	807	1 524	1 686	73	266		

ting deltaga. — ³ Utom Norrköpings stad. — ⁴ Utom Malmö stad. — ⁵ Utom Göteborgs stad. — ⁶ Därav 8 med